

UCHWAŁA NR XLIII/232/2022

RADY GMINY Sadowie

z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym Gminy Sadowie na lata 2022-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 1, 2, 2a, 2b, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.), Rada Gminy Sadowie uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym Gminy Sadowie na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadowie

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021 r. poz.2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. dokonano zmian dotyczących polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień.

Samorządy gminne są zobowiązane nie później niż do 31 marca 2022r. przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Nowym elementem gminnych programów stały się także zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Został wydłużony na okres 4 lat czas, na jaki mogą być przyjmowane nowe gminne programy. Gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia uchwalenia nowego wspólnego programu.

Z dniem 1 stycznia 2022r. w miejsce Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii zostało utworzone Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY SADOWIE
NA LATA 2022-2025**

Sadowie, 2022

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
Podstawy prawne.....	5
Rozdział I – Diagnostyka.....	6
Wstęp.....	6
Diagnostyka – badanie dorosłych mieszkańców.....	6
Diagnostyka – badanie dzieci i młodzieży.....	13
Diagnostyka – badanie sprzedawców.....	26
Rozpoznanie – ankieta dot. uzależnień behawioralnych.....	32
Wnioski i rekomendacje.....	33
Rozdział II – Założenia i Adresaci Programu.....	39
Rozdział III – Realizatorzy Programu (posiadane zasoby).....	40
Rozdział IV – Cele Programu.....	41
Rozdział V – Zadania Programu i sposoby ich realizacji.....	42
Rozdział VI – Przewidywane rezultaty.....	47
Rozdział VII – Finansowanie zadań.....	48
Rozdział VIII – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadowiu.....	49
Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	49
Zasady wynagradzania Członków Komisji.....	50
Rozdział IX – Monitoring i ewaluacja.....	51
Rozdział X – Postanowienia końcowe.....	52

WPROWADZENIE

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), dokonano zmian dotyczących polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Dotychczas uchwalane przez gminy programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania od substancji psychoaktywnych (względnie: przeciwdziałania narkomanii), mogą być rozszerzone o kwestie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywana jest grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Często są to zachowania akceptowane społecznie. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Uzależnianie od alkoholu, jak również uzależnianie od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych, są z kolei uzależnieniami fizjologicznymi. Tego rodzaju uzależnienia są charakteryzowane jako nabyta silna potrzeba stałego zażywania określonych substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia społecznego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
- W kontekście nowego brzmienia art. 4¹ ust. 2, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień” (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:
1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
 2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spozywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
 3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
 4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
 5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
 6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;
 7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.
- Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z tychże uzależnień. Jest także dostosowany do specyfiki problemów występujących w Gminie Sadowie i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż niniejszy Program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dot. uzależnień, uchwałami Rady Gminy Sadowie.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej albo centrum usług społecznych, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W przypadku Gminy Sadowie realizatorem będzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sadowiu. Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu niżej wymienione podmioty:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
4. Placówki oświatowe;
5. Placówki zdrowia;
6. Biblioteka – Ośrodek Kultury Gminy Sadowie;
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki.

Swoimi działaniami wskazane podmioty są zobowiązane dążyć do zmniejszenia szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również pozostałymi uzależnieniami.

PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadowie na lata 2022-2025:

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm. – szczególnie w zakresie zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2021 r., poz. 2469);

2. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, ze zm.);

3. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);

4. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm.);

5. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.);

6. z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.);

7. z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, ze zm.)

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 – Dz. U. z 2021 r., poz. 642);

2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 M.P. z 2021 r. poz. 1204).

Inne:

Uchwała Nr XXXI/168/2021 Rady Gminy Sadowie z dnia 8 marca 2021 r., w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadowie na lata 2021-2026.

ROZDZIAŁ I – DIAGNOZA

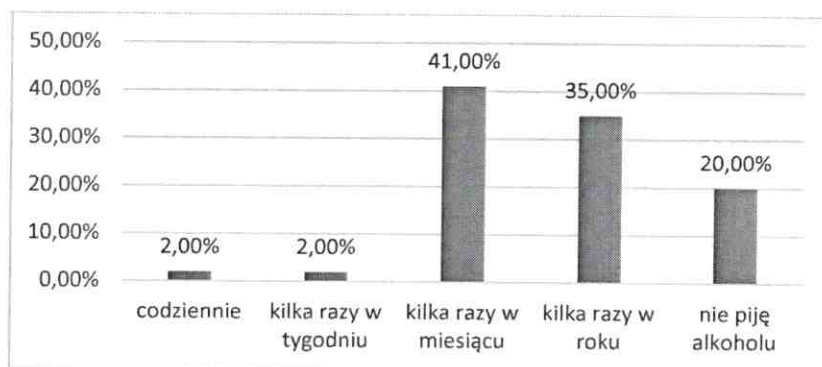
Wstęp

Konkretne działania profilaktyczne w zakresie uzależnień wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Gminy Sadowie jest Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy oraz informacje z instytucji, których charakter działalności jest ściśle powiązany z problematyką uzależnień. Dodatkowo, w zakresie rozpoznania problematyki uzależnień behawioralnych, przeprowadzona została ankieta, m.in. wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskazana Diagnoza została przeprowadzona w 2020 r., a w badaniu łącznie wzięło udział 245 osób (100 dorosłych mieszkańców, 131 uczniów szkół podstawowych i 14 sprzedawców alkoholu). Badanie odnosiło się między innymi do problemów spożywania alkoholu, jak również zażywania narkotyków.

Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców

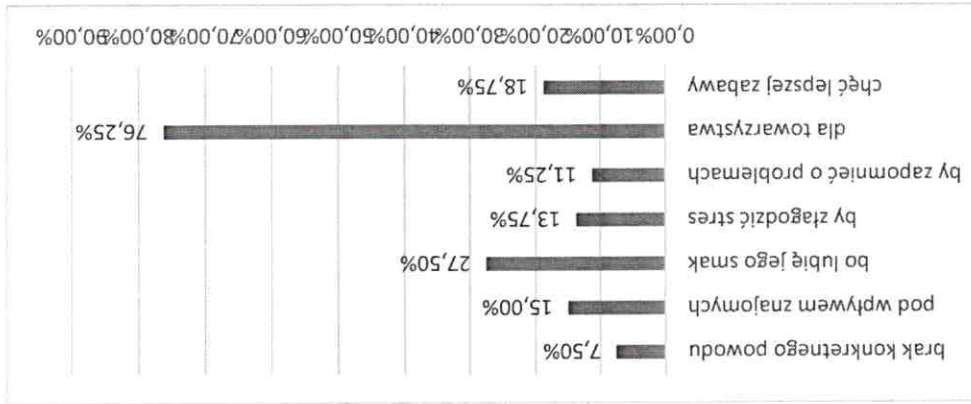
Na początek, ankietowanych poproszono o wskazanie, jak często piją alkohol. Po 2,00% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie lub pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 41,00% osób, a 35,00% kilka razy w roku. Należy zwrócić uwagę, iż 20,00% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ukazuje to, iż problem alkoholowy w gminie istnieje lecz w małym stopniu.

Jak często spożywa Pan/i alkohol?

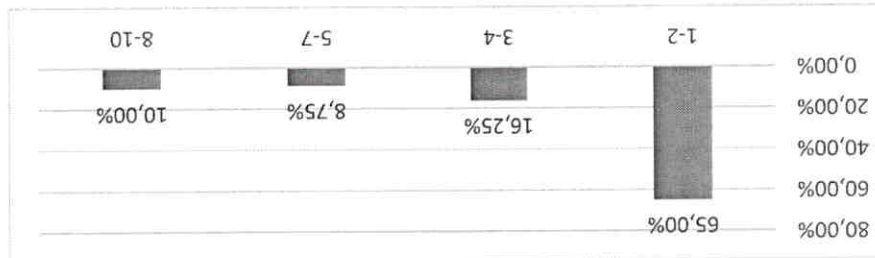
Ankietowani, którzy przyznali, iż spożywają alkohol, najczęściej sięgają po: piwo (66,25%), wino (48,75%), wódkę (43,75%), nalewki (23,75%), alkohol własnej roboty (16,25%) a także likiery (3,75%),

Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

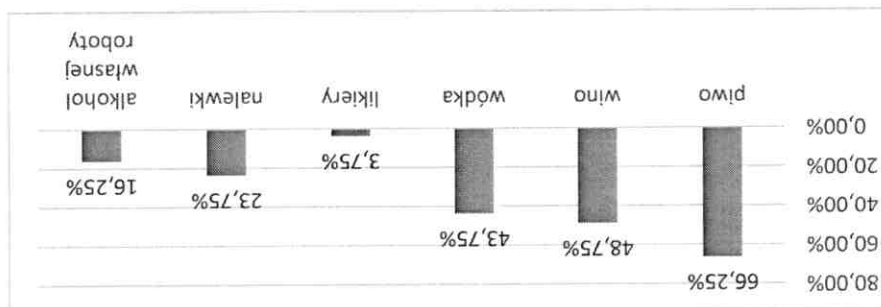
Mieszkańcy sięgają po alkohol najczęściej, dla towarzystwa (76,25%), bo lubią jego smak (27,50%), dla lepszej zabawy (18,75%), pod wpływem znajomych (15,00%), by złagodzić stres (13,75%), by zapomnieć o problemach (11,25%) oraz z braku konkretnego powodu (7,50%).

Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

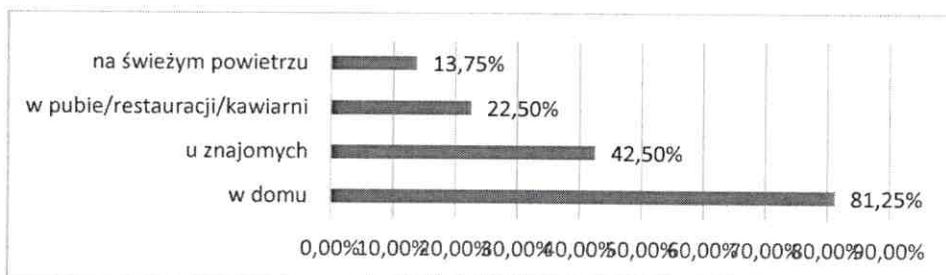

Dodatkowo 65,00% ankietowanych wybrało odpowiedź, iż spożywa od 1 do 2 porcji alkoholu jednorazowo. 16,25% respondentów przyznało, iż wypija od 3 do 4 porcji alkoholu w ciągu dnia, w którym go spożywa, następnie od 5 do 7 porcji alkoholu wypija 8,75% osób. Jedynie 10,00% osób spożywa od 8 do 10 porcji alkoholu.

Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

Dodatkowo, można zauważyć, że dorośli mieszkańcy najczęściej spożywają alkohol w domu (81,25%), u znajomych (42,50%), w pubie/restauracji/kawiarni (22,50%) a także na świeżym powietrzu (13,75%).

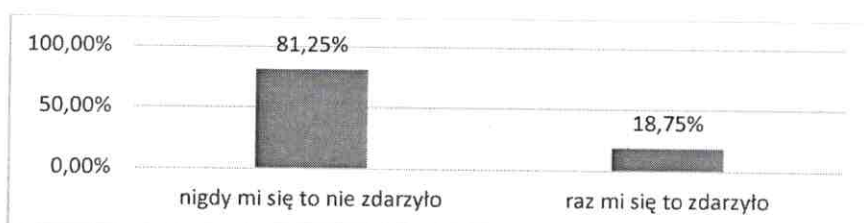
Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

Co więcej, 3,75% respondentów przyznało, iż czasami wykonuje swoje obowiązki zawodowe pod wpływem alkoholu, 3,75% wykonuje je rzadko a 92,50% ankietowanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu.

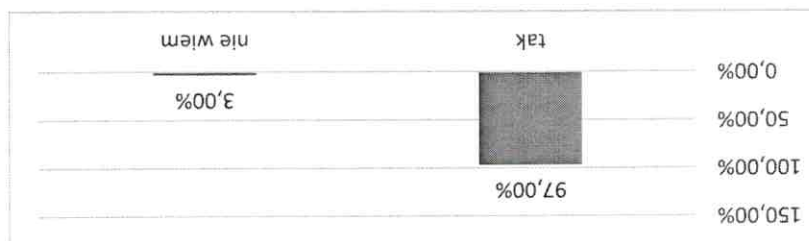
Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

Problem jazdy pod wpływem alkoholu to kolejna analizowana kwestia. 18,75% ankietowanych przyznało, iż raz zdarzyło im się kierować pojazdem po spożyciu alkoholu, a pozostałe 81,25% osób ankietowanych stwierdziło, że nigdy nie byli w sytuacji prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu.

Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

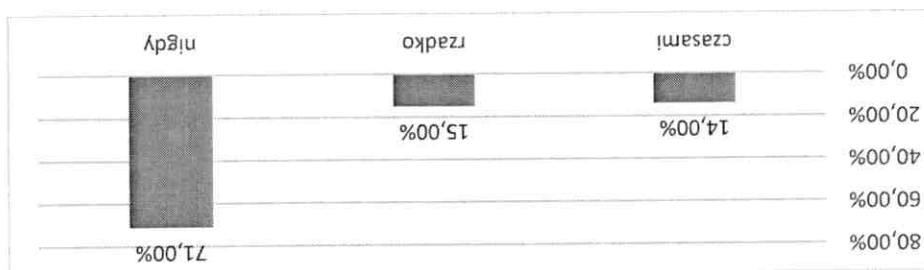
Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

Dobra wiadomością jest fakt, iż 97,00% mieszkanców wie, że picie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka, natomiast 3,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

wplywem alkoholu?

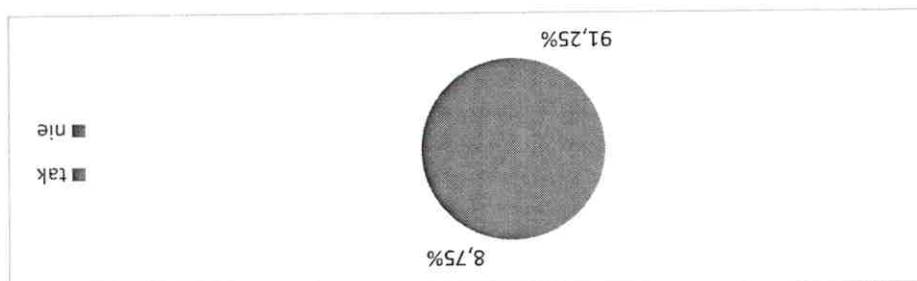
Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod

Respondenci nie tylko sami wsiadają za kierownicę pod wpływem alkoholu, ale również niektórym osobom zdarzyło się być świadkami takiej sytuacji. 14,00% osób widziało czasami sytuacje, w których ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu. 15,00% respondentów przyznało, że widuje takie sytuacje, ale rzadko, natomiast 71,00% ankietowanych nigdy nie widziało takiej sytuacji.

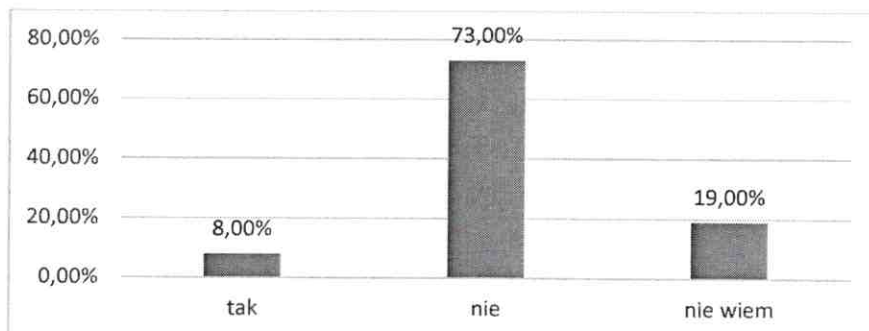
nietrzeźwość?

Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie

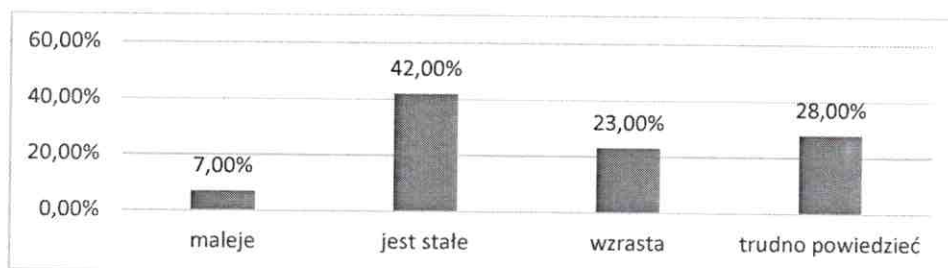
Ponadto 91,25% respondentów nigdy nie miało do czynienia z Policją podczas zatrzymania za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu.

Mieszkańcy zapytani o to, czy widują kobiety w ciąży, które spożywają alkohol na terenie Gminy Sadowie stwierdzili w większości (73,00%), że takie sytuacje się nie zdarzają. 8,00% osób ankietowanych twierdzi, że widywało kobiety w ciąży, w takich sytuacjach. Pozostałe 19,00% nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie, ponieważ nie ma wiedzy na ten temat.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

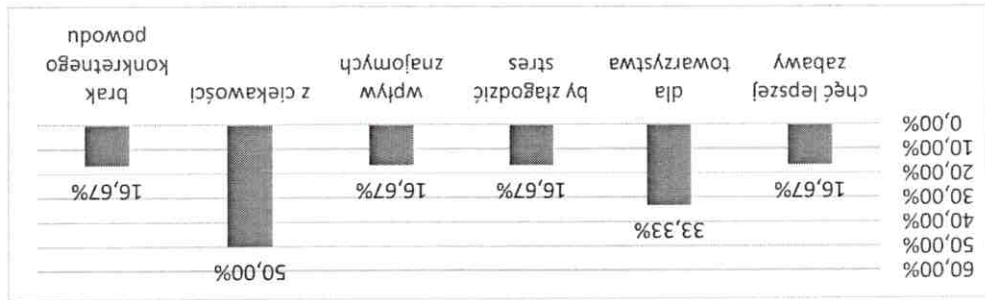
Jeśli chodzi o skalę spożycia alkoholu w Gminie Sadowie, to 23,00% mieszkańców przyznało, iż na przestrzeni ostatnich lat, spożycie alkoholu w ich opinii wzrasta. 42,00% ankietowanych stwierdziło, że spożycie alkoholu ich zdaniem jest stałe, zaś 7,00%, że maleje. 28,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości?

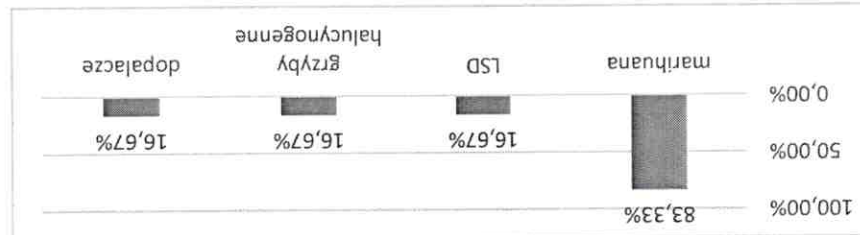
Kolejnym, poruszonym w Diagnozie problem, był problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem oszacowanie skali zjawiska zażywania substancji psychoaktywnych w Gminie Sadowie oraz sprawdzenie stanu wiedzy dorosłej społeczności dotyczącej powyższego problemu. Jak wynika z zebranych danych, 94,00% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych. Natomiast pozostali przyznali, że zażywają/zażywali narkotyki: jednokrotnie (5,00%) oraz kilka razy w roku (1,00%).

Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

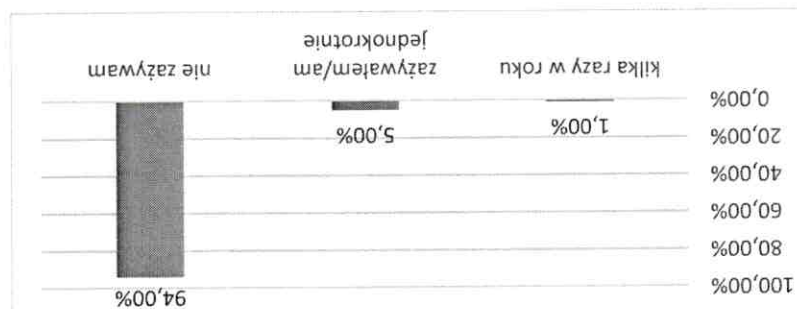
Mieszkańców, którzy wskazali, że zazywali kiedykolwiek narkotyki zapytano również z jakich powodów sięgali po substancje psychoaktywne. 50,00% ankietowanych mieszkańców Gminy Sadowie wskazało, że z ciekawości, a 33,33% dla towarzysztwa. Następnie po 16,67% ankietowanych wybralo odpowiedzi: dla lepszey zabawy, by zlagodzic stres, pod wpływem znajomych oraz z braku konkretnego powodu.

Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosowała Pan/i?

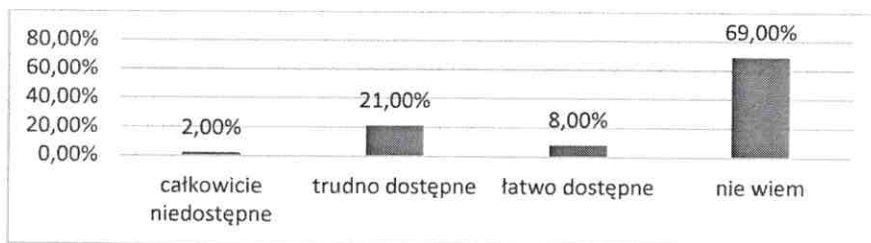

Mieszkańcy, którzy przyznali, że kiedykolwiek zazywali narkotyki, używali następujących substancji: marihuana (83,33%) oraz kolejno po 16,67%: LSD, grzyby halucynogenne i dopalacze.

Jak często zazywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

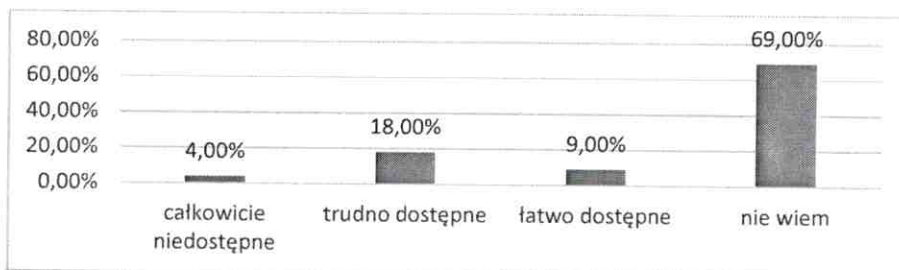

Analizując dostępność narkotyków w Gminie Sadowie można zauważyć, iż większość mieszkańców nie ma wiedzy na temat dostępności tych substancji (69,00%), natomiast 8,00% osób uważa, że są łatwo dostępne. Kolejno, 21,00% ankietowanych odpowiedziało, że narkotyki są trudno dostępne, zaś 2,00% osób twierdzi, że substancje psychoaktywne są całkowicie niedostępne.

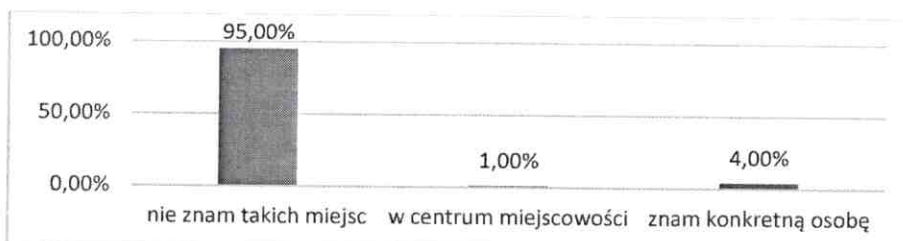
Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

Podobnie wygląda dostępność dopalaczy z punktu widzenia mieszkańców. Większość osób nie ma wiedzy na temat możliwości pozyskania dopalaczy na terenie ich miejscowości (69,00%). Środki te są łatwo dostępne dla 9,00% mieszkańców oraz trudno dostępne dla 18,00% mieszkańców i całkowicie niedostępne dla kolejnych 4,00% ankietowanych.

Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

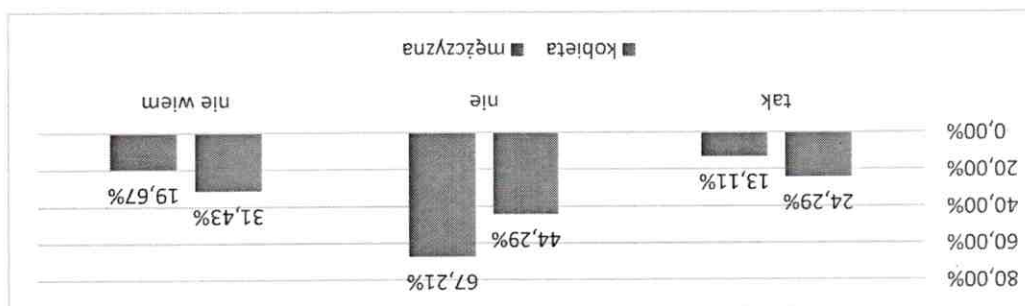
Zdecydowana większość respondentów również nie zna miejsc, gdzie można kupić substancje psychoaktywne (95,00%). Kolejno ankietowani zaznaczali odpowiedzi m.in.: „znam konkretną osobę” (4,00%) oraz „w centrum miejscowości” (1,00%).

Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

Następnie uczniów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek sięgnąć po alkohol. Na wykresie możemy zaobserwować, że chłopcy w 83,61% oraz dziewczęta w 81,43%

Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

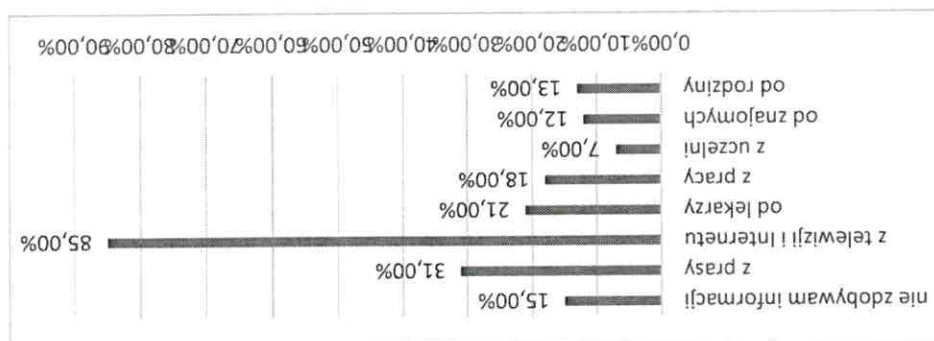

Na początek młodych respondentów zapytano czy ich zdaniem, ich rówieśnicy piją alkohol. Zdaniem uczniów pięci męskiej (13,11%) ich rówieśnicy piją alkohol, 19,67% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 67,21% uczniów twierdzi, że ich rówieśnicy nie piją alkoholu. Dziewczynki w 44,29% stwierdziły, że ich koleżdy i koleżanki nie piją alkoholu. 24,29% młodych kobiet uważa, że picie alkoholu przez rówieśników jest zjawiskiem powszechnym. Uczennice w 31,43% przypadków nie udzieliły jednoznacznej odpowiedzi. Poniższy wykres przedstawia obrazowo w liczbach zebrane wyniki:

Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży

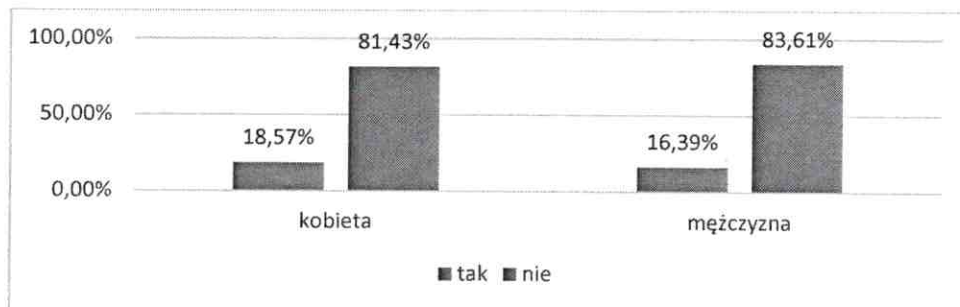
psychoaektywne?

Skąd czerpie Pani/ informację o konsekwencjach nadużywania substancji

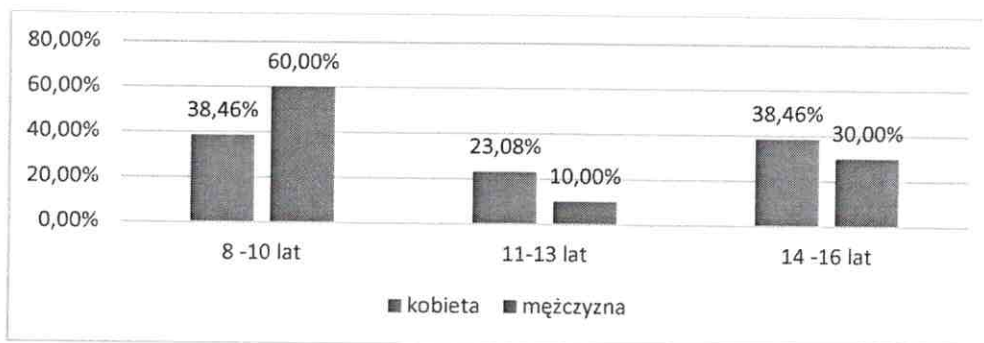
Następnie, ankietowani zostali zapytani, skąd czerpią wiedzę dotyczącą konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych. Najwięcej mieszkanców stwierdziło, że czerpie wiedzę między innymi z telewizji i Internetu (85,00%) lub z prasy. Pozostali uzyskują takie informacje m.in.: od lekarzy (21,00%), z pracy (18,00%), a także nie zdobywają informacji na ten temat (15,00%).

przypadków, nigdy nie próbowali alkoholu. Odpowiedzi były podobne również wśród uczniów, którzy stwierdzili, że próbowali kiedykolwiek spożywać alkohol, bowiem wynik wyniósł 16,39% u chłopców oraz 18,57% wśród dziewczynek¹.

Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

Chłopcy, którzy odpowiedzieli, że kiedykolwiek próbowali alkoholu rozpoczęli spożywanie substancji zakazanej w wieku 8-10 lat (60,00%), w wieku 11-13 lat (10,00%) oraz w wieku 14-16 lat (30,00%). Uczennice, które miały już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowały tej substancji w wieku 8-10 lat (38,46%), w wieku 11-13 lat (23,08%) oraz w wieku 14-16 lat (38,46%). Wiek 8-10 lat, który wybrał pewien odsetek uczniów może świadczyć o tym, że spróbowali alkoholu jedynie na uroczystościach rodzinnych pod nadzorem rodziców, w postaci tzw. „łyka”.

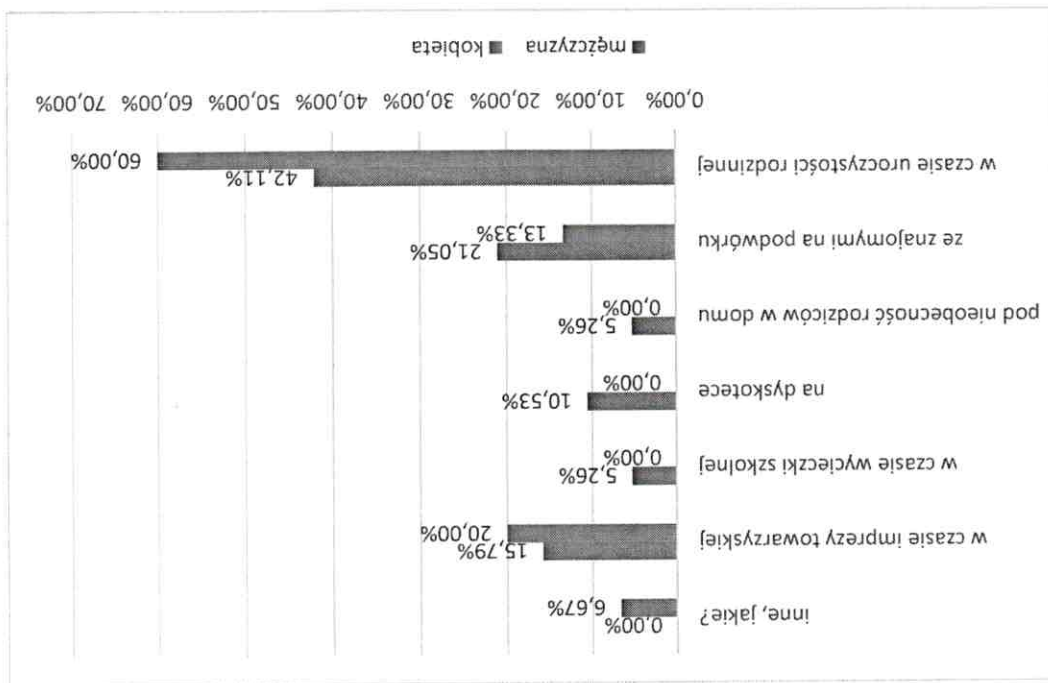
W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

Uczniów zapytano również, jaki rodzaj alkoholu zdarzyło im się próbować. Najpopularniejszą odpowiedzią wśród chłopców (25,81%) i dziewczynek (25,71%) było piwo, szampan (22,58% chłopców, 25,71% dziewczynek) oraz wino (19,35% chłopców, 20,00% dziewczynek).

¹ 13 dziewczynek, 10 chłopców.

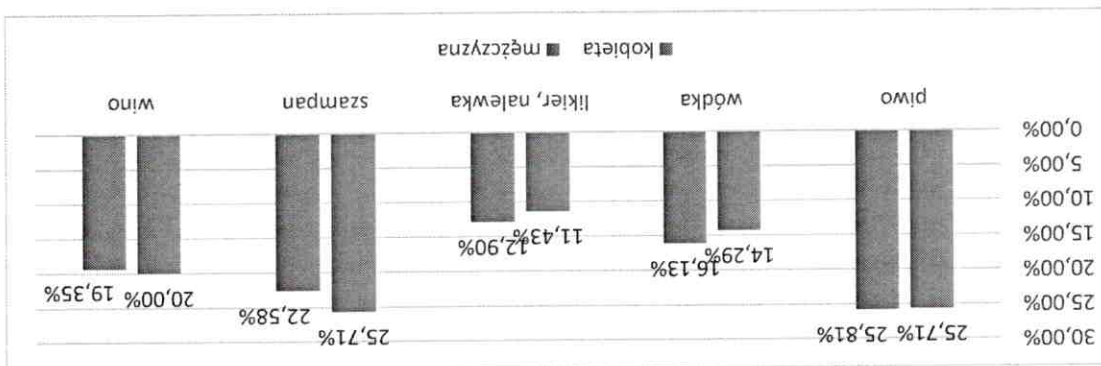
Uczniowie zapytani o jakikolwiek przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu, najczęściej odpowiedzieli, że nie doświadczali żadnych negatywnych skutków picia alkoholu (63,64% chłopców oraz 92,31% dziewczynek).

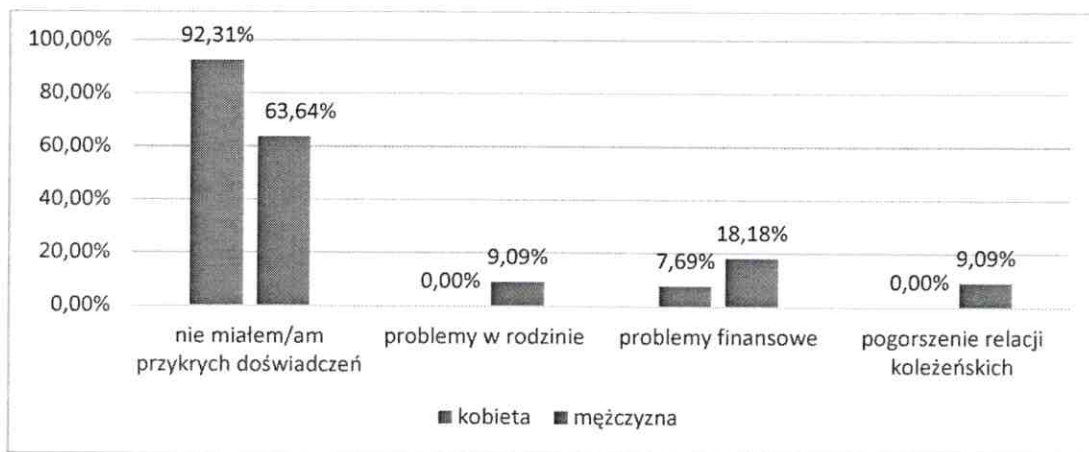
W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

Ankietowani najczęściej deklarują, że po raz pierwszy spróbowali alkoholu podczas uroczystości rodzinnej (42,11% chłopców, 60,00% dziewczynek) oraz ze znajomymi na podwórku (21,05% chłopców, 13,33% dziewczynek) i w czasie imprezy towarzyskiej (16,79% chłopców, 20,00% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (6,67% dziewczynek), respondenci napisali, że dostali alkohol od rodzństwa.

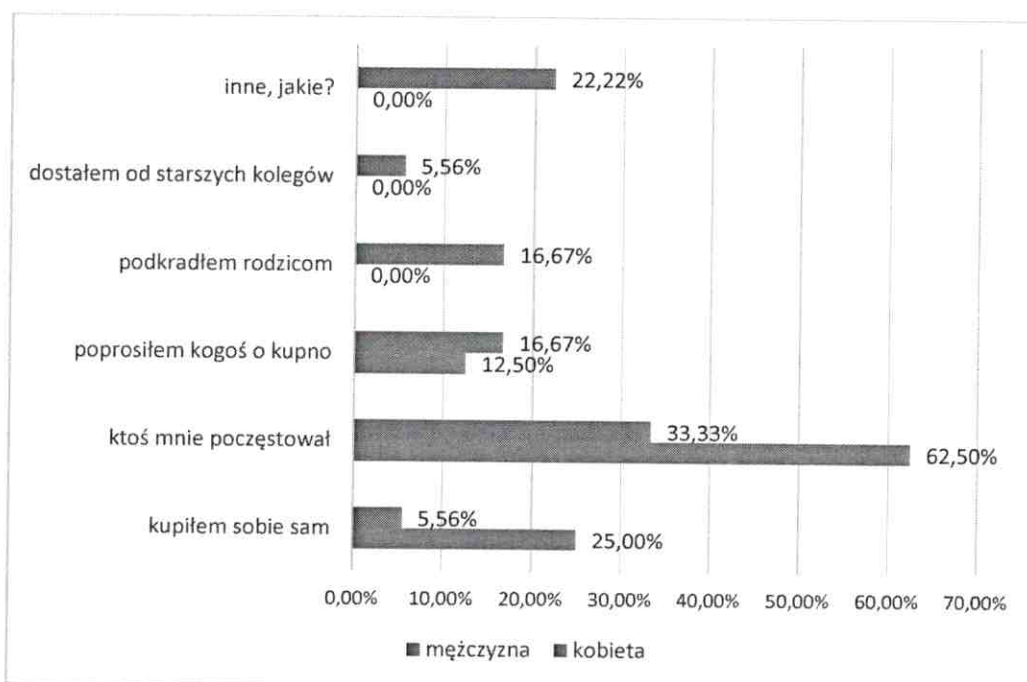
Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

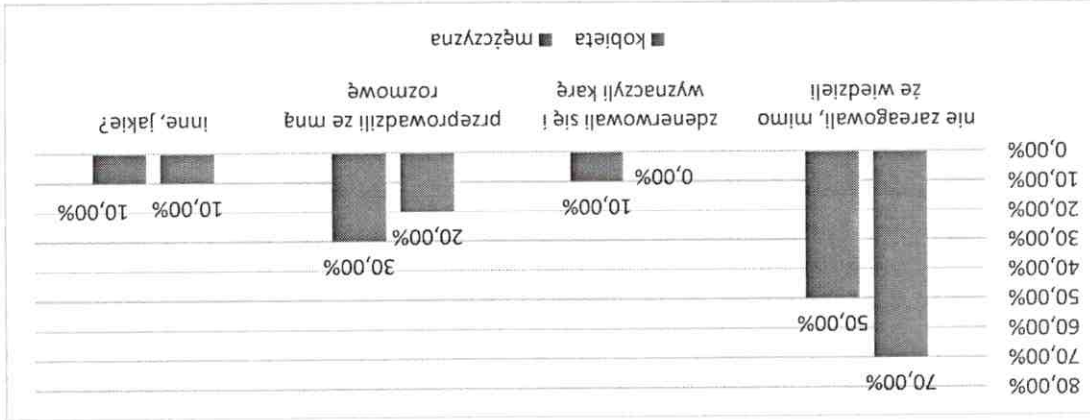
Na pytanie, w jaki sposób uczniowie otrzymali alkohol, 33,33% chłopców oraz 62,50% dziewczynek odpowiedziało, że zostali przez kogoś poczęstowani. Następnie, uczennice przyznały, że kupiły sobie alkohol samodzielnie (25,00%) oraz poprosiły kogoś o kupno (12,50%). Chłopcy również poprosili kogoś o kupno, podkradali alkohol rodzicom (po 16,67%) oraz kupowali alkohol samodzielnie lub dostali go od starszych kolegów (po 5,56%). Ankieterzy, którzy wybrali odpowiedź „inne, jakie?” (22,22% chłopców), pisali o tym, że dostali alkohol od rodziców.

Jak otrzymałeś/aś alkohol?

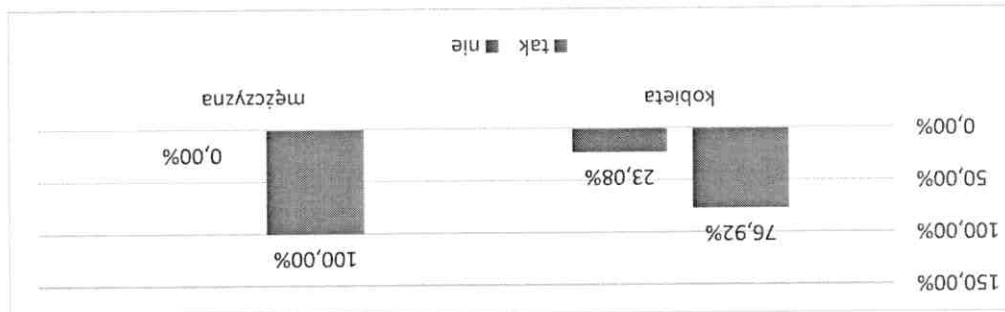
Zdania uczniów na temat łatwości zdobycia alkoholu w ich miejscu zamieszkania są podzielone. 24,59% chłopców oraz 21,43% dziewczynek wybrało odpowiedź, która mówiła o tym, że alkohol jest trudny do zdobycia w danej miejscowości. Następnie 14,75% chłopców oraz 12,86% dziewczynek stwierdziło, że kupno alkoholu jest łatwe na terenie Gminy Sadowie. Pozostałe 60,66% chłopców, a także 65,71% dziewczynek nie ma zdania.

Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

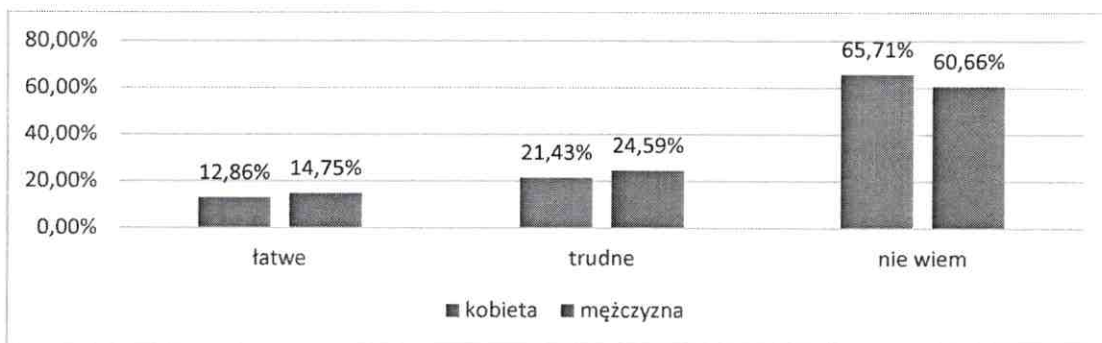

Uczniom mającym styczność z alkoholem zadano pytanie o reakcję rodziców. 50,00% chłopców oraz 70,00% dziewczynek przyznały, że rodzice nie zareagowali pomimo tego, że wiedzieli. Dodatkowo, respondenci przyznali, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę (30,00% chłopców, 20,00% dziewczynek) oraz zdenerwowali się i wyznaczili karę (10,00% chłopców). W odpowiedzi „inne, jakie?” (10,00% chłopców, 10,00% dziewczynek), młodzieńcy ankietowani nie wymienili nic konkretnego.

Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pic alkoholu?

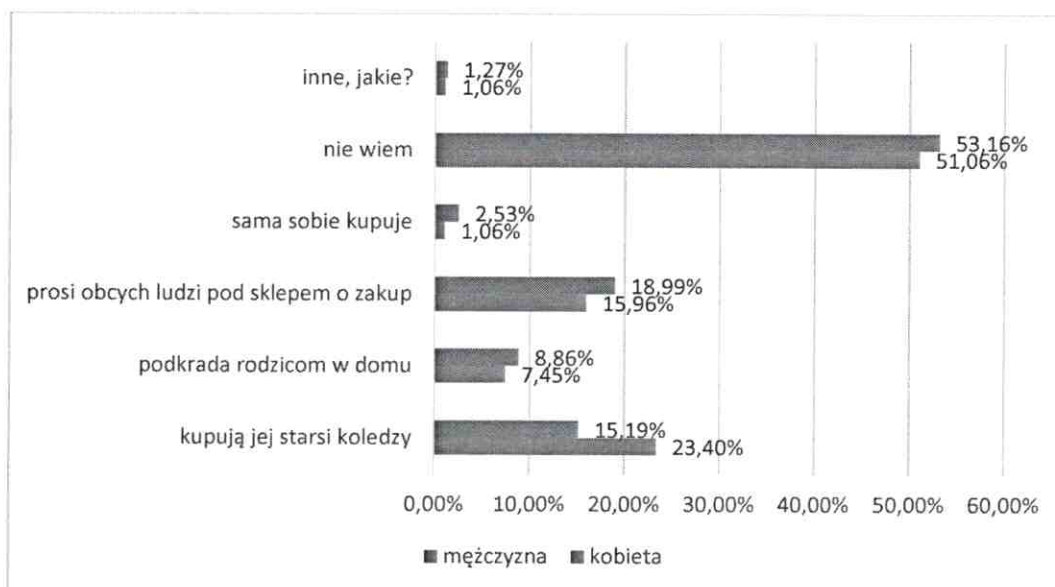

Dodatkowo uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem zapytano, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 100,00% uczniów płci męskiej oraz 76,92% dziewcząt przyznało, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Pozostałe 23,08% dziewczynek uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu.

Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to?

Dodatkowo, uczniowie wymieniali jak ich rówieśnicy mogą zdobywać alkohol. Najczęściej kupują go starsi koledzy (15,19% chłopcy, 23,40% dziewczynki) oraz proszą obcych pod sklepem o zakup alkoholu (18,99% chłopców, 15,96% dziewczynek). Duży odsetek uczniów (53,16% chłopców oraz 51,06% dziewczynek) udzielił odpowiedzi „nie wiem”. Może to świadczyć o tym, że nie są oni zainteresowani tematem spożywania alkoholu. Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (1,27% chłopców, 1,06% dziewczynek), respondenci pisali, że kupują go starsi koledzy.

Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

Kolejno, młodych respondentów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 97,14% chłopców i 96,72% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych. 3,28% chłopców oraz 2,86% dziewczynek przyznało, że zażywali kiedykolwiek narkotyki, dopalacze oraz inne środki psychoaktywne.

Jakie były to substancje? (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Pomimo niewielkiego zainteresowania środkami psychoaktywnymi wśród uczniów, należy przyrzeć się, jakie substancje młodzi ankietowani zdecydowali się spróbować. Uczniowie płci męskiej najczęściej wskazywali, że były to: marihuana i haszysz, inne formy konopi oraz amfetamina (po 33,33% chłopców). Dziewczynki wybrały odpowiedź: „Kompot” (100,00%).

Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

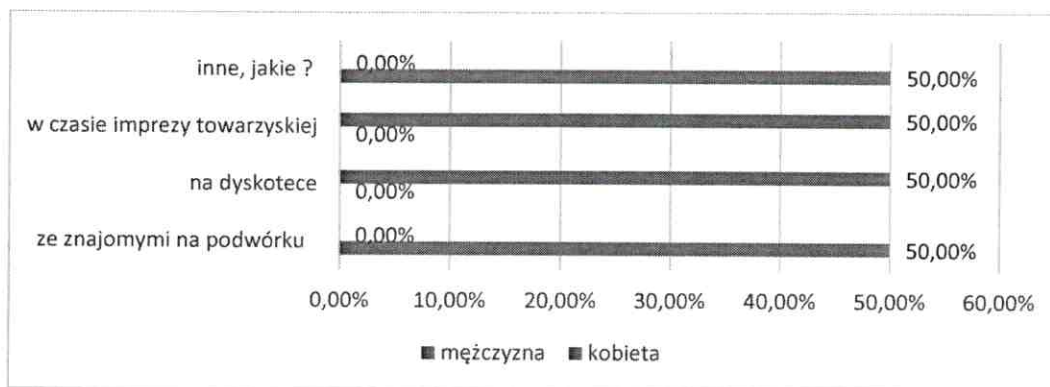
Wszyscy młodzi mieszkańcy², którzy przyznali się do zazywania środków psychoaktywnych stwierdzili, że zazywali je w przedziale wiekowym od 8 do 10 lat (100,00% dziewczynek) oraz w wieku 14-16 lat (100,00% chłopców).

psych aktywne?

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zazywać narkotyki/dopalacza/inne środki

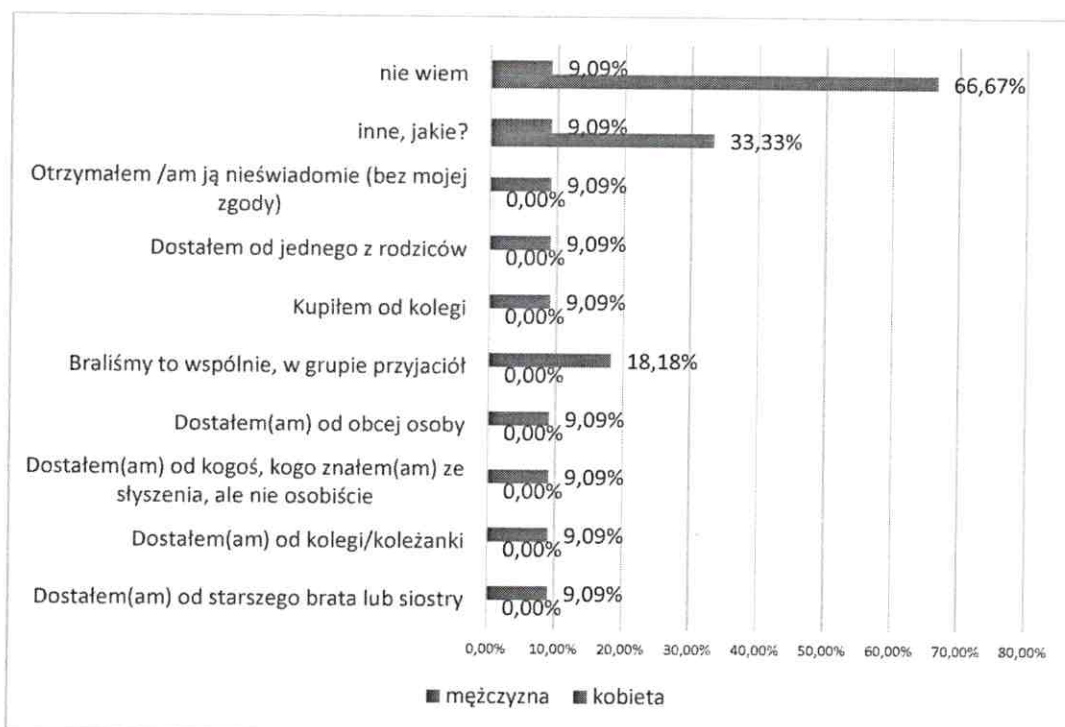

Dodatkowo na poniższym wykresie można dowiedzieć się, w jakich okolicznościach młodzi mieszkańcy zażywali narkotyki i inne substancje psychoaktywne. Wśród chłopców było to: na dyskotecie oraz w czasie imprezy towarzyskiej (po 50,00% chłopców). Dziewczynki wybrały odpowiedź: „w czasie uroczystości rodzinnej” (50,00%) oraz „inne, jakie?” (50,00%), gdzie nie wymieniły żadnych konkretnych okoliczności

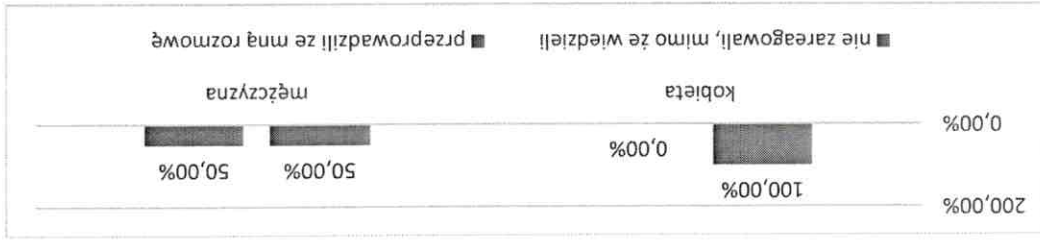
W jakich okolicznościach zażywałeś/aś te substancje?

Młodzi mieszkańcy przyznali również od kogo lub skąd wzięli substancje psychoaktywne. Poniżej możemy zaobserwować odpowiedzi uczniów. Większość z nich wybrało odpowiedź „nie wiem” (9,09% chłopców, 66,67% dziewczynek). W odpowiedziach „inne, jakie” (9,09% chłopców, 33,33% dziewczynek), młodzi mieszkańcy napisali, że kupili zakazane substancje w sklepie.

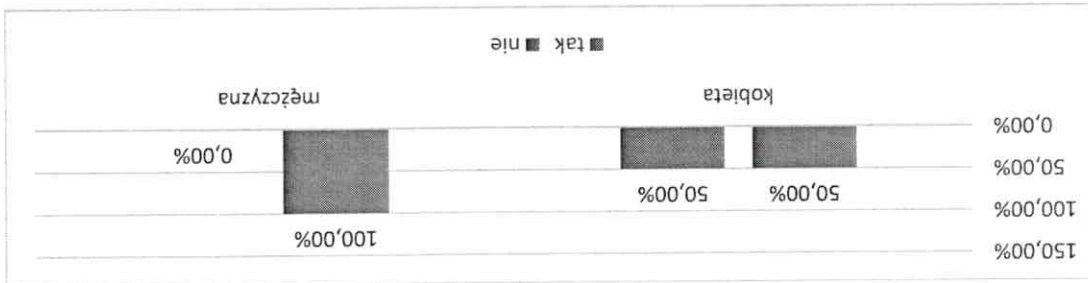
Skąd wziąłeś(ęłaś) tę substancję?

Jak Twoi rodzice zareagowali na zazywanie przez Ciebie narkotyków/dopalaczy?

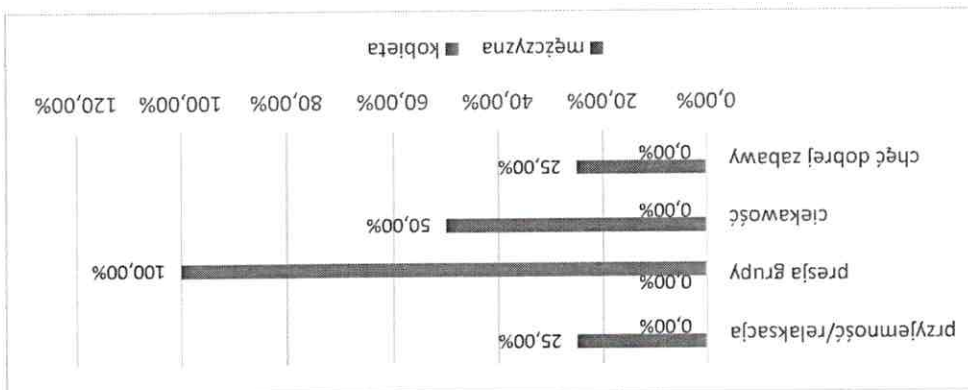
Ponadto, 50,00% chłopców oraz 100,00% dziewczynek, którzy przyznali, że ich rodzice wiedzą o tym, że zazywali oni narkotyki i dopalacze, stwierdzili, że rodzice nie zareagowali na ten fakt mimo, że wiedzieli. 50,00% chłopców twierdzi, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę.

Czy rodzice wiedzą, że zazywasz narkotyki/dopalacze?

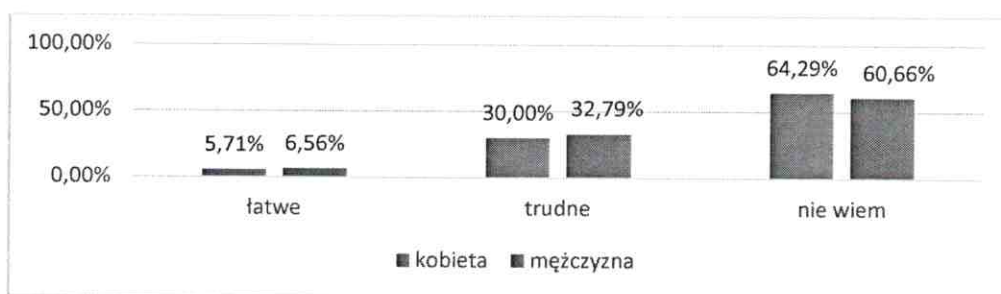
W przypadku 100,00% uczniów oraz 50,00% dziewczynek ich opiekunowie wiedzą o spożywaniu narkotyków lub dopalaczy przez ich pociechy.

Co skłoniło Cię do zazywania narkotyków, dopalaczy/środków psychoaktywnych?

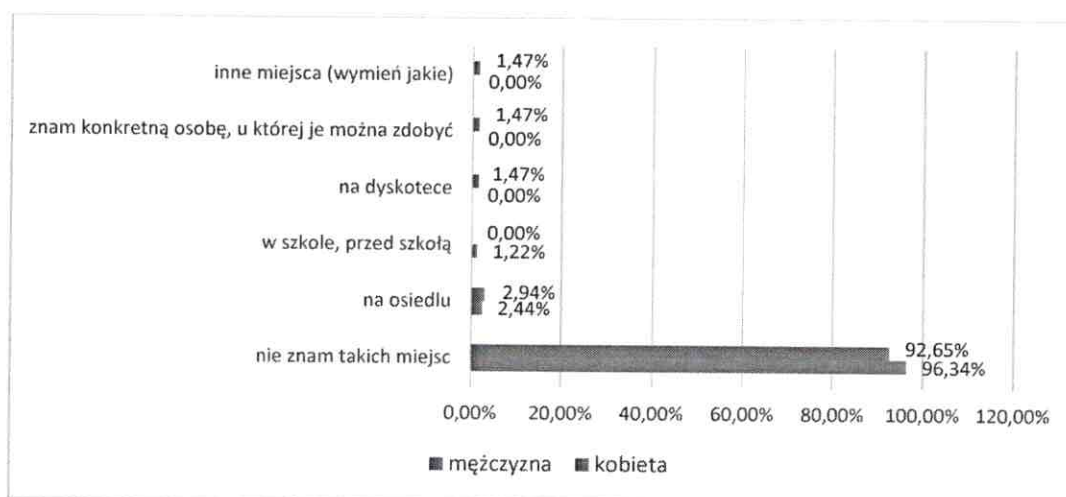
Respondenci przyznali, że najczęściej tym co skłoniło ich do zazywania środków psychoaktywnych. Wśród chłopców, była to „ciekawość” (50,00%), „chęć dobrej zabawy” oraz „przyjemność/relaksacja” (po 25,00%). Dziewczynki sięgały po narkotyki i inne substancje psychoaktywne pod presją grupy (100,00%).

Wszystkich ankietowanych uczniów zapytano, o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie odpowiedzieli bardzo podobnie. Pewien procent uczniów obu płci uważa, że pozyskanie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne (32,79% chłopców oraz 30,00% dziewczynek). Pozostałe 60,66% chłopców oraz 64,29% dziewczynek nie udzieliło konkretnej odpowiedzi, a 6,56% chłopców oraz 5,71% dziewczynek uważa, że zdobywanie narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy Sadowie jest łatwe.

Gdybyś chciał zdobyć narkotyki i dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

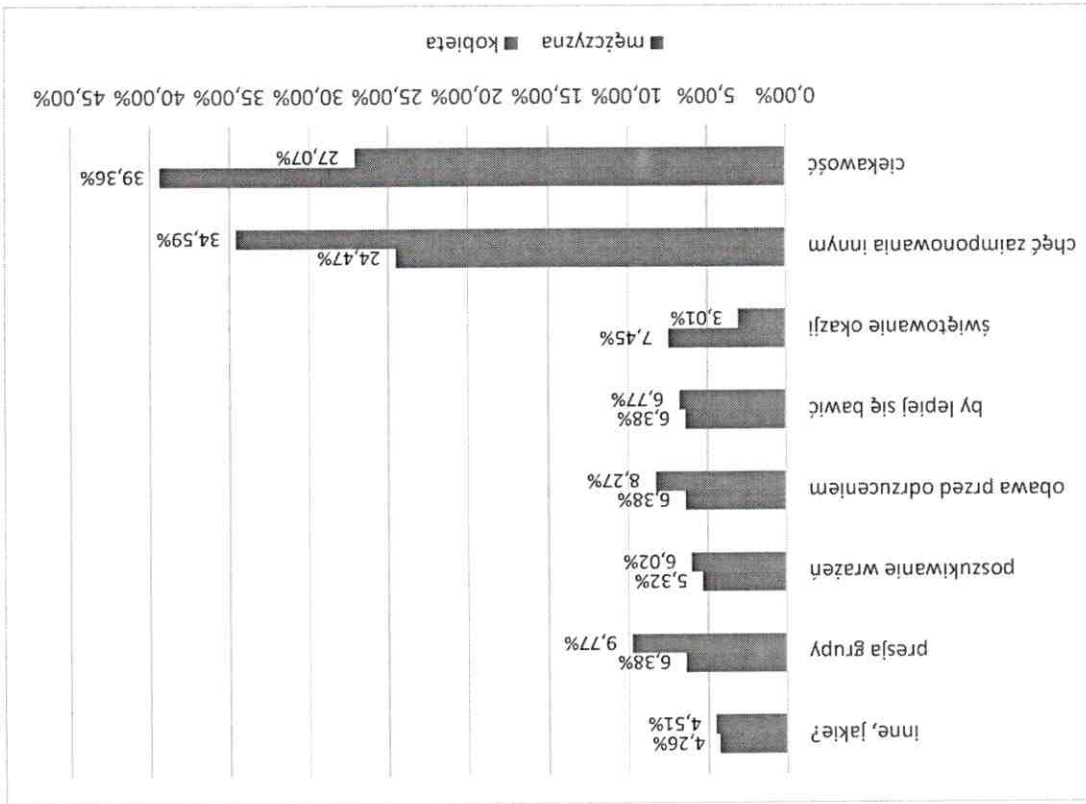
Większość uczniów (92,65%) oraz uczennic (96,34%) nie zna miejsc, w których mogą zakupić lub dostać narkotyki i dopalacze. W odpowiedziach „inne, jakie?” (1,47% chłopców), młodzi mieszkańcy nie wymienili nic konkretnego.

Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki/dopalacze?

Uczniów zapytano o to, czy według nich zażywanie narkotyków i dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Zdecydowana większość młodych respondentów przyznała zdecydowanie, że narkotyki i dopalacze są szkodliwe dla zdrowia (76,47% chłopców, 81,71% dziewczynek).

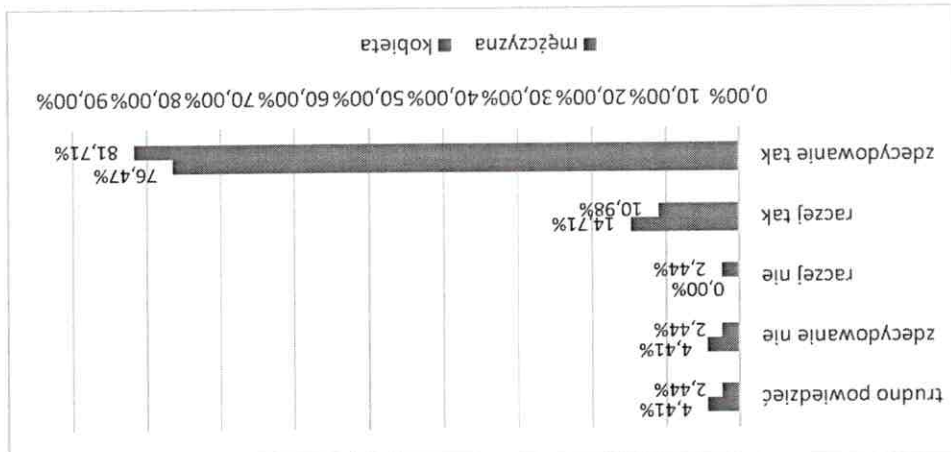
Z jakich powodów według Ciebie osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze?

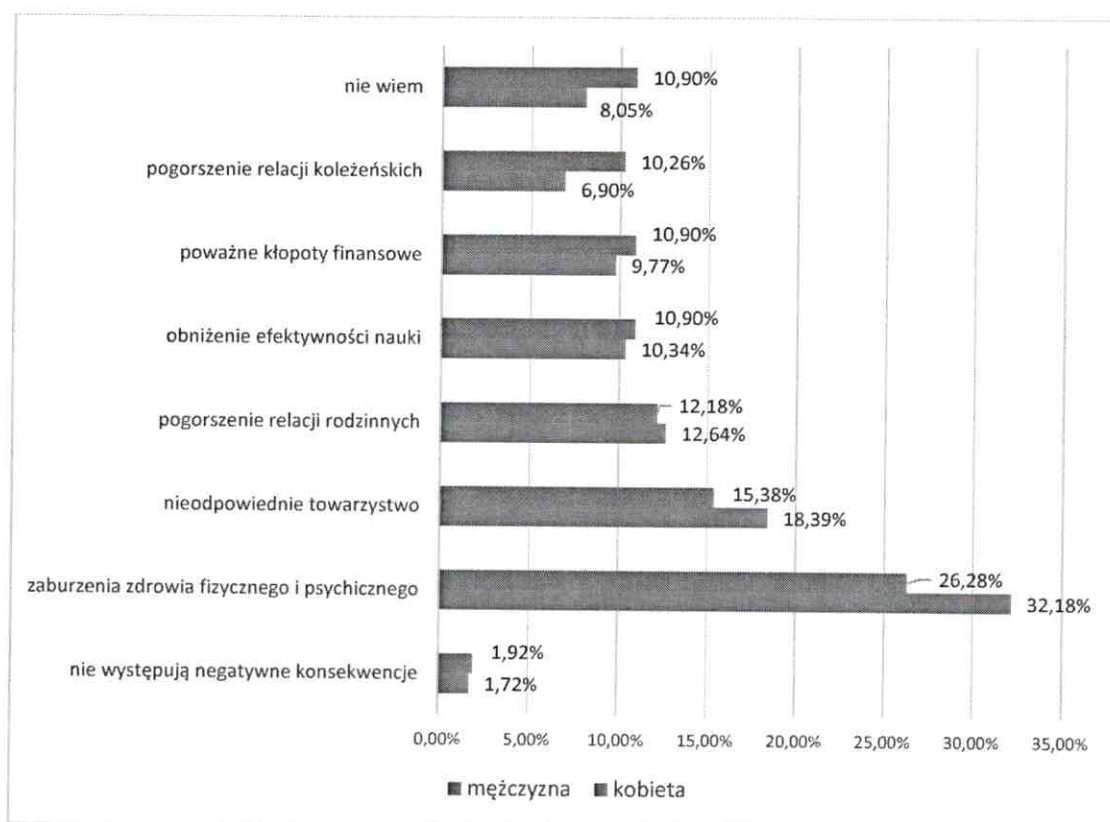
„nie wiem”.

Respondenci wymieniali również, z jakich powodów młodzi mieszkańcy zazywają narkotyki. Najczęściej respondenci wymieniali: chęć zaimponowania innym (24,47% chłopców, 34,59% dziewczynek), ciekawość (39,36% chłopców, 27,07% dziewczynek) oraz przez presję grupy (6,38% chłopców, 9,77% dziewczynek). Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (4,26% chłopców, 4,51% dziewczynek), uczniowie napisali: „chęć zapamiętania” oraz

Czy uważasz, że zazywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

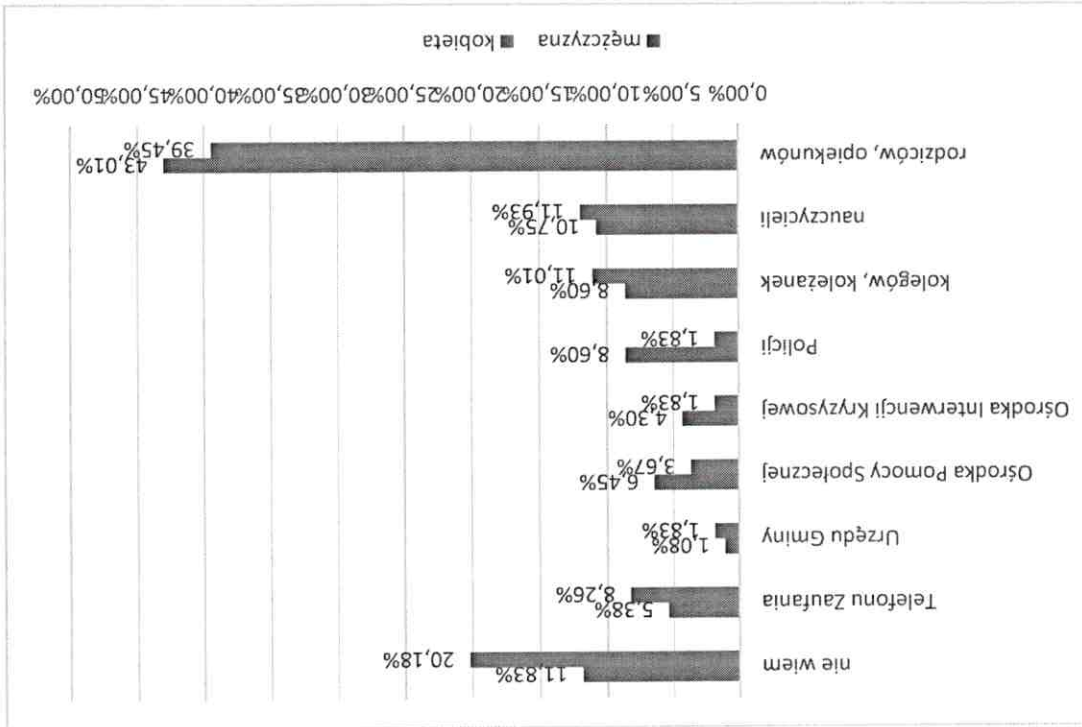
Respondenci wymieniali, jakie mogą być negatywne konsekwencje uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Młodzi ankietowani najczęściej wymieniali: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (26,28% chłopców, 32,18% dziewczynek), nieodpowiednie towarzystwo (15,38% chłopców, 18,39% dziewczynek), czy też pogorszenie relacji rodzinnych (12,18% chłopców, 12,64% dziewczynek).

Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy?

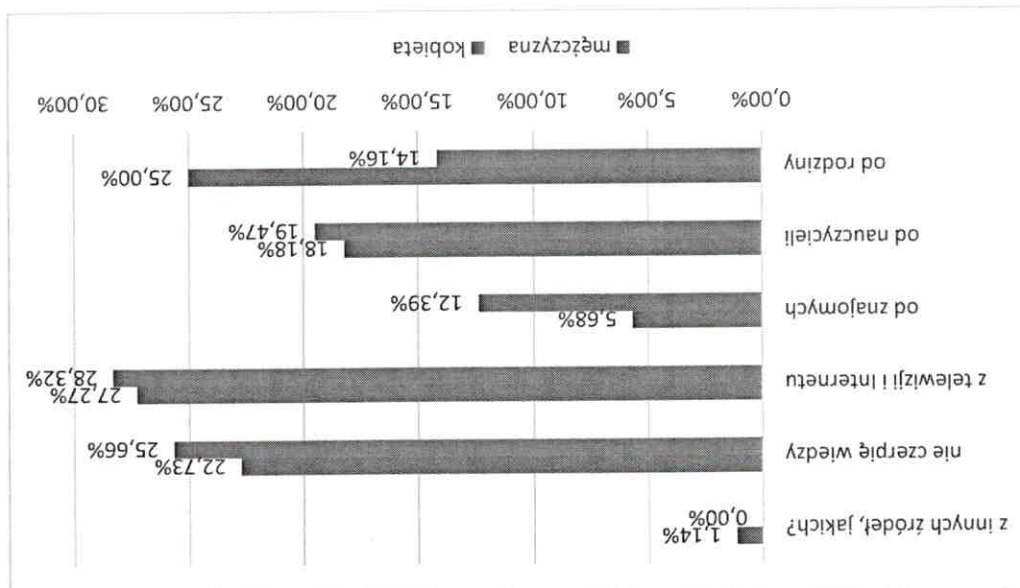
Ważną rzeczą w dzisiejszych czasach jest odpowiednie edukowanie młodzieży w temacie zagrożeń i konsekwencji płynących z zażywania środków psychoaktywnych. Większość uczniów czerpie wiedzę ze środków masowego przekazu, jakimi są Internet i telewizja, gdzie informacje na powyższy temat znalazło 27,27% chłopców oraz 28,32% dziewcząt. Pokażna grupa ankietowanych, stanowiąca 25,66% chłopców i 22,73% dziewczynek, nie czerpie żadnych informacji na ten temat, może to oznaczać, że młodzi mieszkańcy nie są zainteresowani tym tematem. W odpowiedzi „inne, jakie?” (1,14% chłopców), badani uczniowie wymienili: „pogadanki w szkole”.

Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?

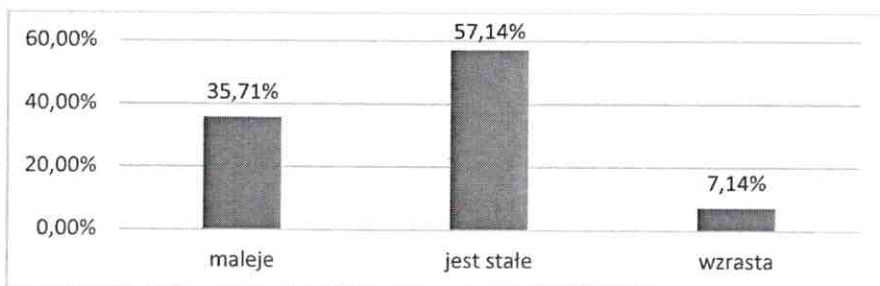
Kolejno, młodzi ankietowani najchętniej zwróciłby się z problemem dotyczącym uzależnienia od narkotyków, dopalaczy czy alkoholu do ich rodziców i opiekunów (43,01% chłopców, 39,45% dziewczyny), kolegów i koleżanek (8,60% chłopców, 11,01% dziewczyny) czy też zwróciłby się do nauczycieli (10,75% chłopców, 11,93% dziewczyny).

Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

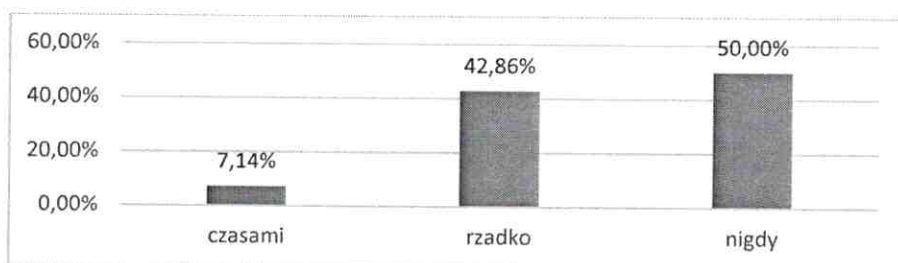
Diagnoza – badanie sprzedawców

Opinie sprzedawców dotyczące spożycia alkoholu są podzielone, ponieważ według 7,14% ankietowanych, spożycie alkoholu na terenie gminy wzrasta, lecz 57,14% sprzedawców twierdzi, że jest ono stałe. Pozostali respondenci stwierdzili w 35,71%, że maleje.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie.

Według 50,00% sprzedawców, alkohol w Gminie Sadowie nie jest sprzedawany osobom niepełnoletnim. Natomiast 7,14% osób twierdzi, że jest sprzedawany czasami, a pozostałe 42,86% twierdzi, że rzadko.

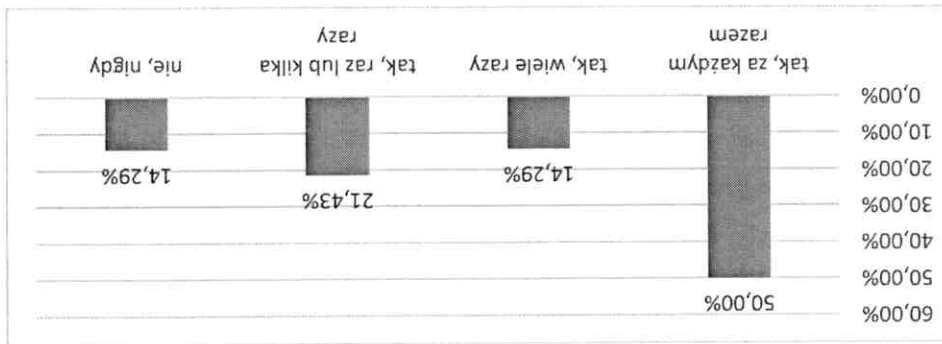
Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

Dodatkowo 21,43% osobom ankietowanym zdarzyło się raz lub kilka razy, że osoba niepełnoletnia chciała zakupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. 50,00% badanych sprzedawców twierdzi, że taka sytuacja nie zdarzyła im się nigdy, a pozostałych 28,57% osób wiele razy spotykało w punkcie, w którym sprzedają lub podają napoje alkoholowe, osoby niepełnoletnie, które chciały zakupić alkohol.

7,14% sprzedawców przyznaje, że w ich opinii czasami zdarzają się sytuacje, gdzie zostaje złamane prawo o zakazie jazdy samochodem po wypiciu alkoholu.

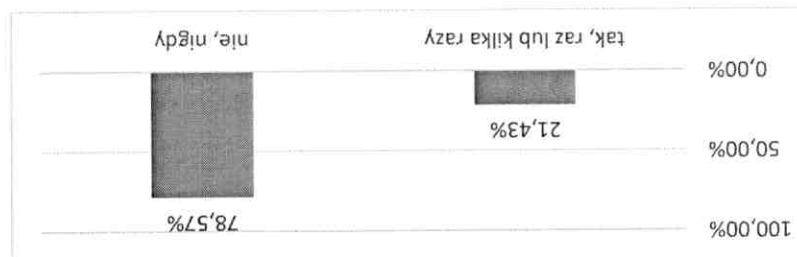
pewności czy jest pełnoletni?

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając

50,00% osób ankietowanych stwierdziło, że za każdym razem pytają o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni. Łącznie 35,72% badanych sprzedawców przyznaje, że raz lub wiele razy pyta o dowód osobisty. Pozostałe 14,29% badanych nigdy nie pyta o dowód nie będąc pewnym o pełnoletności klienta.

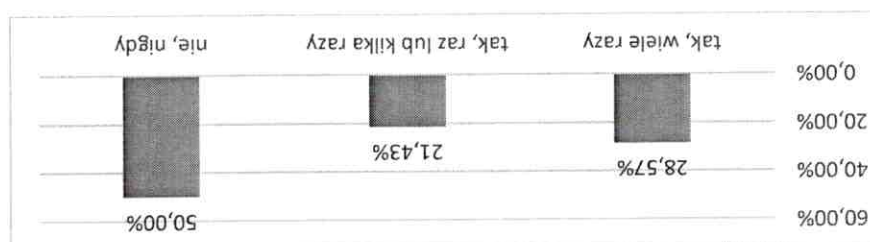
Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

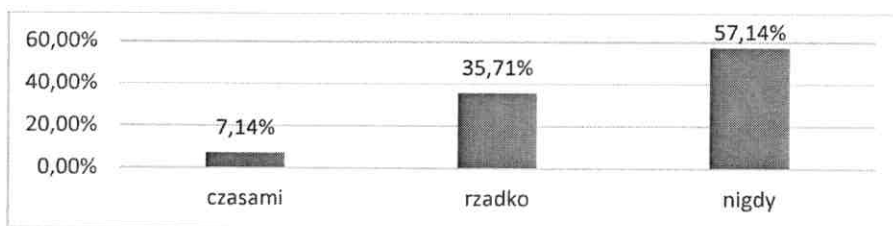
Co istotne 78,57% sprzedawców zgodnie przyznało, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie niepełnoletniej na terenie Gminy Sadowie.

w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol

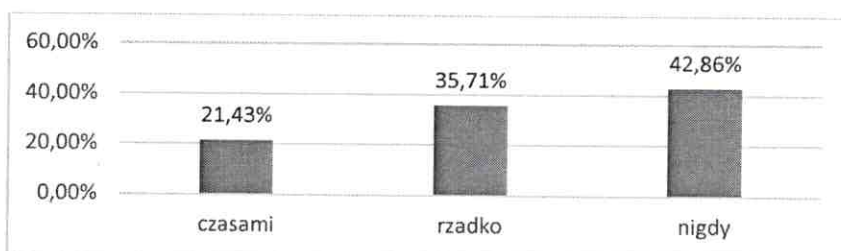

57,14% ankietowanych nigdy nie widziało takiej sytuacji a pozostałe 35,71% osób widuje takie zdarzenia rzadko.

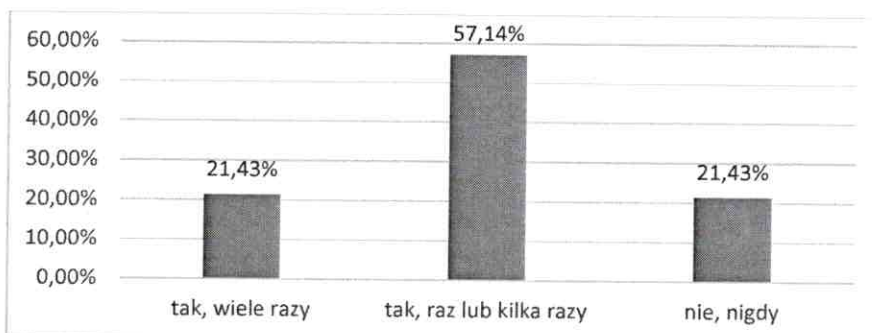
Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?

Sprzedawcy oceniali również czy zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Gminie Sadowie. 42,86% ankietowanych przyznało że, alkohol nie jest sprzedawany osobom nietrzeźwym oraz, że sprzedaje się go czasami (21,43%) lub rzadko (35,71%).

Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i miejscowości?

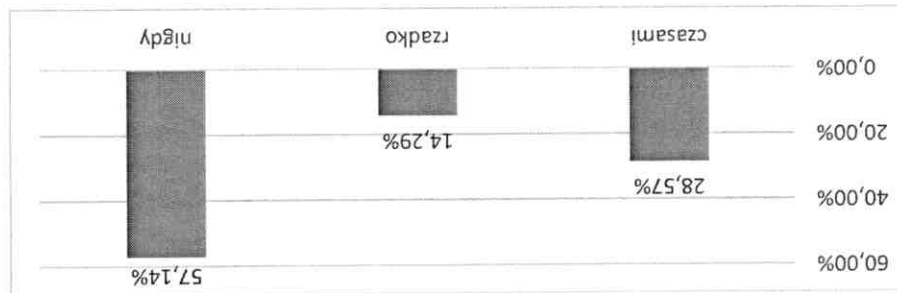
Dodatkowo łącznie 78,57% osób przyznało, że raz lub wiele razy zdarzały się sytuacje, gdzie osoba nietrzeźwa chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Następnie 21,43% badanych osób nigdy nie spotkało się z taką sytuacją.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

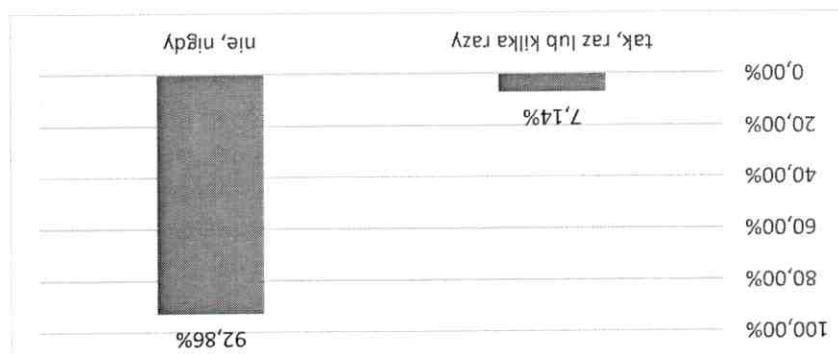
Dodatkowo 78,57% respondentów przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży lub w jego pobliżu. 14,29% osób twierdzi, iż takie sytuacje zdarzają się rzadko oraz 7,14% ankietowanych przyznaje, że czasami.

Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i miejscowości?

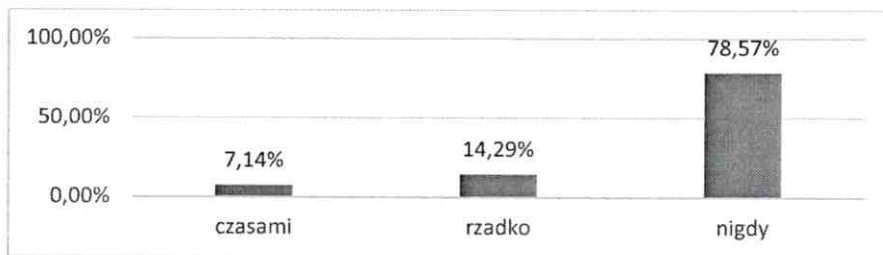

Na pytanie jak często zdarzają się sytuacje, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży, które zostało zadane ankietowanym. 57,14% osób odpowiedziało, że nigdy takie sytuacje się nie zdarzają lub zdarzają się rzadko (14,29%). Natomiast 28,57% osób twierdzi, że czasami.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

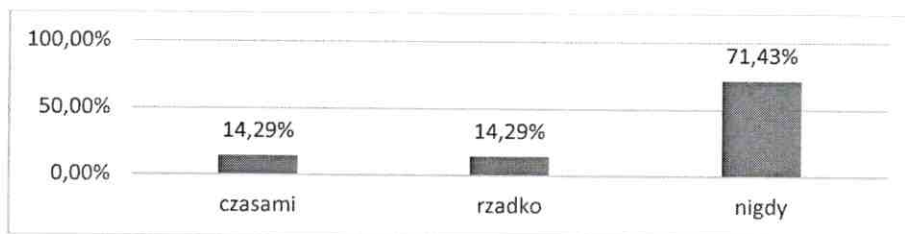

Niepokojący jest fakt, że 7,14% sprzedawców przyznało się do sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym. Pozostałe 92,86% twierdzi, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie nietrzeźwej.

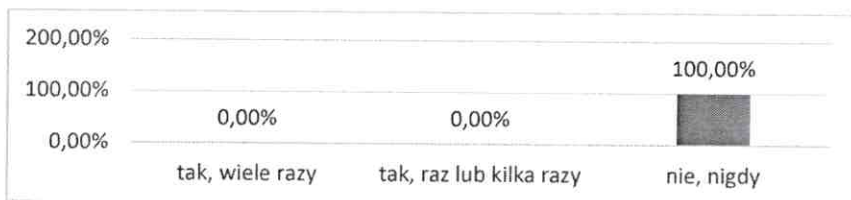
Jak często zdarza się Panu/i wzywać Policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

Następnie ankietowani zostali zapytani o sprzedaż papierosów osobom niepełnoletnim na terenie gminy. 71,43% respondentów przyznało, że w ich opinii takie sytuacje nie mają miejsca, a kolejne 14,29% osób twierdzi, że sprzedaż papierosów osobom niepełnoletnim zdarza się rzadko i czasami.

Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i i gminie?

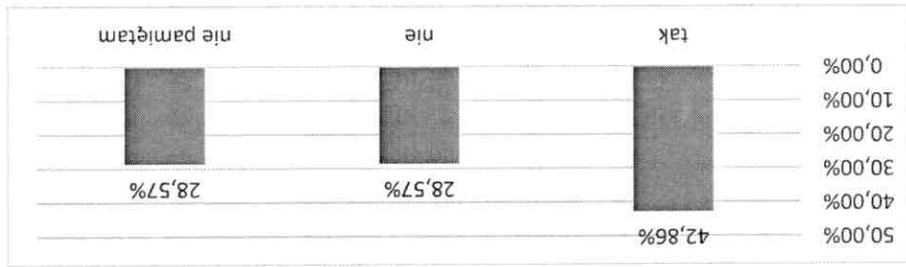
Kolejne 100,00% ankietowanych przyznało również, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać osobom niepełnoletnim papierosów w punkcie, w którym pracują.

Wykres 1 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

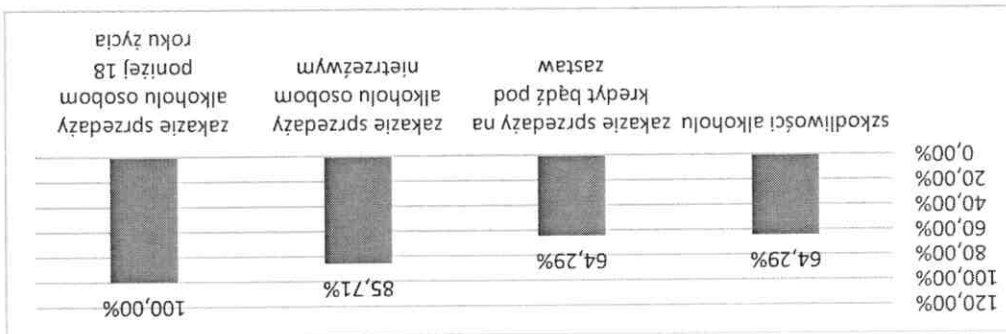
Następnie sprzedawcy zostali poproszeni o przyznanie, czy znają ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 7,14% osób nie zna ustawy o wychowaniu w trzeźwości, ale słyszało o niej. 35,71% osób twierdzi, że zna poszczególne zapisy, kolejne 28,57% zna całą ustawę bardzo dobrze i nie jest pewna czy zna tę ustawę.

Czy brała Pani udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

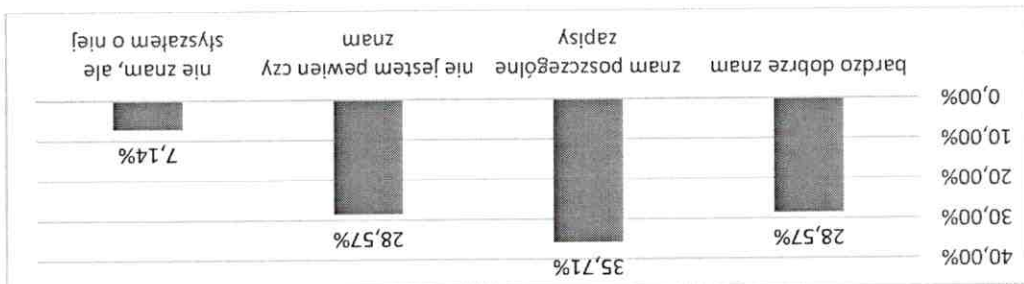
Sprzedawcy przyznali również w 28,57%, że nie uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży. Natomiast 42,86% osób ankietowanych twierdzi, że brała udział w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu. Pozostali 28,57% nie pamięta takiego zdarzenia.

Czy w obsługiwanym przez Pana/ą punkcie znajdują się informacje na temat: (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Dodatkowo sprzedawcy przyznają, że najczęściej w obsługiwanym przez nich punkcie widnieją takie informacje jak: zakaz sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia (100,00%), zakaz sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym (85,71%), o szkodliwości alkoholu i o zakazie sprzedaży na kredyt bądź pod zastaw (64,29%).

Czy zna Pani/ą ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Na koniec respondenci zostali poproszeni o ustosunkowanie się do pewnych stwierdzeń dotyczących ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz tego komu zabrania się sprzedaży alkoholu. 71,43% osób odpowiedziało poprawnie na pytanie, które brzmiało następująco: „osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim, na kredyt lub pod zastaw”. Pozostałe 28,57% osób odpowiedziało błędnie, wybierając odpowiedź: „osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży” oraz „kobietom w ciąży, osobom niepełnoletnim oraz na kredyt lub pod zastaw”.

Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rozpoznanie – ankieta dot. uzależnień behawioralnych

Wobec faktu, iż Diagnoza przeprowadzona w Gminie Sadowie nie uwzględniała rozpoznania w zakresie uzależnień behawioralnych (była realizowana przez wprowadzeniem zmian do ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałania alkoholizmowi), zdecydowano się na przeprowadzenie ankiet, między innymi wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, czy nauczycieli szkół z terenu Gminy. Pracownicy GOPS, a także nauczyciele, najlepiej znają problemy społeczne z jakimi mierzy się społeczność lokalna, w tym młodzież, stąd rozwiązanie to uznane zostało za zasadne i miarodajne.

W ocenie badanych osób na terenie Gminy można spotkać się z następującymi rodzajami uzależnień behawioralnych:

- Gry komputerowe i na telefon;
- Portale społecznościowe – lęk przed utratą informacji, potrzeba kontroli i stałego monitorowania zdarzeń na portalach;
- Hazard.

Problemy te mają wielopłaszczyznowy wpływ na dysfunkcję rodziny, przede wszystkim

poprzez problemy finansowe, jak również zaburzenia więzi emocjonalnych (ich rozluźnienie), zaburzenia komunikacji werbalnej, agresję, wyalienowanie, zaburzenia w postępowaniu świata

W przypadku powstania problemu o charakterze uzależnienia behawioralnego, mieszkańcy Gminy mogą zwrócić się o pomoc do Punktu Konsultacyjnego bądź do placówek ochrony zdrowia, jak również placówek oświatowych – pedagog szkolny.

W ocenie ankietowanych osób, Gmina podejmuje odpowiednie działania, mające na celu ograniczenie uzależnień behawioralnych. Organizowane są imprezy oświatowe, turnieje, wyjazdy, konkursy, zajęcia pozaszkolne podczas wakacji/ferii.

Celem zapobiegania uzależnieniom behawioralnym, wskazane było by podjęcie działań w zakresie:

- ← edukacji rodziców i osób dorosłych – w formie kampanii;
- ← organizacja zajęć pozalekcyjnych promujących aktywne spędzanie czasu wolnego.

Szkolenia pracowników oraz edukacja mieszkańców na temat zagrożeń zawsze są elementem ważnym w profilaktyce. W ocenie ankietowanych osób, wiedza pracowników instytucji pomocowych funkcjonujących na terenie Gminy jest wystarczająca, jednakże szkolenia pomagają w przelamywaniu schematów działań i z tego powodu ważne jest, by odbywały się cyklicznie. Mieszkańcy poszukują informacji najczęściej w sytuacji, gdy uzależnienie jest już silnie widoczne i wpływa na dezorganizację życia rodzinnego, szkolnego lub zawodowego. Ze względu na fakt, że najbardziej zagrożoną grupą społeczną są dzieci i młodzież, która dodatkowo w wyniku nauczania zdalnego, w znacznej mierze „przeniosła” swoje życie do rzeczywistości wirtualnej wskazanym byłoby podjęcie działań edukacyjnych wobec rodziców. Szkolenia i zajęcia takie, w szczególności powinny dotyczyć objawów i skutków uzależnień behawioralnych dzieci i młodzieży oraz edukacji w zakresie organizowania życia rodzinnego w taki sposób, aby dać przykłady alternatywnego spędzania czasu wolnego, rozładowywania napięć oraz budowania relacji.

Wnioski i rekomendacje

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu alkoholowego oraz narkotykowego, powinny polegać na:

- ✓ Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożeni uzależnieniem od alkoholu oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom.

- ✓ Ankietowani mieszkańcy (łącznie 35,00%) deklarują, że ich **spożywanie alkoholu** w ciągu dnia, w którym go piją, przekracza standardową porcję alkoholu³. Jak najszybciej należy zacząć zapobiegać rozwijaniu się uzależnienia od alkoholu. Rekomenduje się tworzenie kampanii, które będą miały na celu informowanie mieszkańców, o tym jakie mogą być konsekwencje spożywania dużej ilości alkoholu. Warto zaproponować mieszkańcom, przychodzącym do Urzędu Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, czy też innych instytucji, by wypełnili **test autodiagnozy**.
- ✓ Poleca się również szkolenie pracowników lecznictwa odwykowego, w zakresie doskonalenia zawodowego w tematyce o osobach uzależnionych od alkoholu. Szkolenia powinny odbywać się nie tylko wśród pracowników, lecz również kadra kierownicza powinna mieć wiedzę w zakresie reagowania i interwencji wobec mieszkańców uzależnionych lub stwarzających zagrożenie dla innych.
- ✓ W przypadku **prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu**, łącznie 18,75% mieszkańców przyznało, że kiedykolwiek taka sytuacja im się zdarzyła, a łącznie 29,00% badanych było kiedykolwiek świadkami sytuacji gdy ktoś prowadził samochód pod wpływem alkoholu. Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej. By uniknąć takich zdarzeń na terenie gminy rekomenduje się aby Policja prowadziła szeroko zakrojone akcje prewencyjne, które będą związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu.
- ✓ Dodatkowo, warto rozpocząć cykl szkoleń eksperckich skierowanych do kierowców z zakresu bezpiecznej jazdy oraz organizować kampanie informacyjne dla mieszkańców w celu uświadomienia im o konsekwencjach związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje plakatowe, konkursy, czy też akcje ulotkowe na terenie gminy.
- ✓ Łącznie 6,00% mieszkańców Gminy Sadowie przyznało, że zażywali kiedykolwiek **narkotyki i substancje psychoaktywne**. Jest to mały procent w stosunku do pozostałej liczby mieszkańców, natomiast rekomenduje się prowadzenie warsztatów w placówkach leczenia uzależnień, Ośrodkach Pomocy Społecznej oraz innych organizacjach pomocowych.

³ Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30ml wódki o mocy 40%, a picie o niskim poziomie ryzyka zakłada wypijanie 1-2 porcji w ciągu dnia. (Źródło: Wikipedia).

- ← Rekomenduje się również szkolenia dla kadry – pracowników socjalnych, nauczycieli, terapeutów w zakresie pracy z osobami zmagającymi się z narkotykiem w sposób okazjonalny lub szkodliwy, a także inwestycje w sprzęt i materiały, które będą podnosić umiejętności terapeutów.
- ← Mieszkańcy przyznają, że najczęściej na temat alkoholu i substancji psychoaktywnych znajdują informacje w **Internecie i telewizji** (85,00%). Warto zwrócić na to uwagę i dostosować się do współczesnego życia mieszkańców – udostępniać kampanie na stronach Internetowych bądź społecznościowych, a także działać w lokalnej telewizji.
- ← Rekomenduje się kontynuowanie działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, czy też narkotykami.
- ← Rekomenduje się stworzenie kampanii społecznej dotyczącej różnego rodzaju dyskryminacji, a jednocześnie propagującej tolerancję, empatię oraz aktywną pomoc ofiarom wykluczenia.
- ← Także warto zaangażować szkołę oraz kadre pedagogiczne w celu identyfikacji problemów finansowych w rodzinach uczniów oraz pomoc tym osobom (darmowe podręczniki, wyprawkę szkolną, stypendia).
- ← Organizowanie staży/praktyk zawodowych dla dorosłych, w celu podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, a także szkoleń z zakresu kompetencji kluczowych. Osoby, które mają mniejsze zasoby finansowe powinny mieć możliwość uzyskania dofinansowania przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, stażu lub praktyk zawodowych.
- ← Informowanie na temat realizowanych przez gminy działań mających na celu aktywizację zawodową i wyrównywanie szans na rynku pracy, powinny być rozpowszechniane wśród mieszkańców za pomocą broszur, ulotek i plakatów w miejscach publicznych, lokalnych mediach, prasie i Internecie.
- ← Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie miejsc wsparcia i poradnictwa dla tych grup.

- W przypadku **sprzedawców** rekomenduje się dalszą kontrolę sprzedaży alkoholu na terenie gminy. 28,57% badanych stwierdziło, że nigdy nie uczestniczyli oni w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.
- 28,83% badanych stwierdziło, że według **Ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi**, osobami, którym zabrania się sprzedaży alkoholu są: osoby nietrzeźwe, osoby niepełnoletnie i kobiety w ciąży. Jest to błędna odpowiedź, zatem rekomenduje się nakłanianie sprzedawców do czynnego uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez gminę oraz kontrola punktów sprzedaży po zorganizowanym szkoleniu.
- **Łącznie 7,14% badanych sprzedawców przyznało, że sprzedali raz lub kilka razy alkohol osobie nietrzeźwej.** Rekomenduje się przeprowadzenie badania w postaci tajemniczego klienta w sklepach, w których jest sprzedawany alkohol na terenie gminy, by skontrolować, w których punktach obsługi istnieje taki problem.
- **Dodatkowo 14,29% badanych sprzedawców przyznaje, że nigdy nie pytają o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni.** Tutaj również kontrola tajemniczego klienta mogłaby pomóc w określeniu, w którym punkcie sprzedaży występuje powyższy problem oraz który ze sklepów powinno się częściej kontrolować.

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu alkoholowego, narkotykowego, palenia papierosów oraz przemocy wśród **młodych mieszkańców (uczniów)** Gminy Sadowie powinny polegać na:

- Dalszym podejmowaniu działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne. Uczniowie i uczennice zapytane o to, do kogo zwróciliby się mając problem związany z uzależnieniami, między innymi wymienili nauczycieli, wychowawców klas, psychologów szkolnych. Realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków czy też przemocy.
- Zachowania ryzykowne są podejmowane przez młodzież często poza szkołą, gdzie nie daje to szkole możliwości wpływu na młodych ludzi – stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.

- ← Rekomenduje się obserwacje uczniów, w celu zidentyfikowania problemu **parakotykowego** w szkole. Pomimo niewielkiego procentu młodych miłośników, związanych.
- ← Zaszczepieniu wśród uczniów zdrowego stylu życia, poprzez organizowanie konkursów sportowych, obozów sportowych oraz ciekawych zajęć WF. Dodatkowo, poleca się rozmieszczenie w szkołach plakatów o tematyce zdrowego stylu życia i korzyści z nim
- ← Uczniowie szkół oceniają, że **zdobywanie alkoholu na terenie gminy jest możliwe** (14,75% uczniów oraz 12,86% uczennic). Jest to sygnał dla Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, by zwiększyła kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Nacisk powinien być kładziony również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów.
- ← W Gminie Sadowie, dziewczynki, które przyznały, że **spożywały kiedykolwiek alkohol**, po raz pierwszy spróbowały go we wcześnieym wieku 8-10 lat (38,46%) oraz w wieku 11-13 lat (23,08%), chłopcy natomiast napili się alkoholu po raz pierwszy w wieku 8-10 lat (60,00%) oraz w wieku 11-13 lat (10,00%). Pomimo tego, że jest to mały procent wśród wszystkich ankietowanych uczniów (do picia alkoholu przyznało się jedynie 13 dziewczynek oraz 10 chłopców), zachęca się zatem wprowadzenie Programów Rekomendowanych w szkołach. Programy te są rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz mają na celu m.in. opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży. Na stornie są udostępnione wszelkie informacje i rodzaje programów. Dzięki nim można dostosować program do konkretnej grupy odbiorców (np. wieku dzieci).
- ← Poleca się zapewnienie warsztatów dla nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach.
- ← Rekomenduje się prowadzenie zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych
- ← Poleca się zapewnienie warsztatów dla nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach.
- ← Rekomenduje się rozpowszechnianie wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej. Uczniowie powinni korzystać z warsztatów psychologicznych, które mogłyby polegać m.in. na praktycznych ćwiczeniach pracy nad swoją samooceną i bardzo ważną w tym wieku – asertywnością.

którzy przyznali, że kiedykolwiek zażywali narkotyki i inne substancje psychoaktywne (3,28% czyli 2 chłopców, 2,86% czyli 2 dziewczynki), poleca się organizowanie warsztatów dla kadry pracowniczej szkoły – przede wszystkim na temat tego, jak wykrywać objawy stosowania substancji psychoaktywnych. W tym celu, warto zająrzeć na stronę Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomani, gdzie możemy znaleźć przykłady objawów, które mogą wskazywać na odurzenie narkotykowe wśród dzieci i młodzieży.

- 24,59% chłopców oraz 14,29% dziewczynek (15 chłopców, 10 dziewczynek), przyznaje, że doświadczyło kiedykolwiek **przemocy** ze strony innych osób. Rekomenduje się dostarczenie uczniom informacji, dotyczących tego, gdzie mogą szukać pomocy podczas, kiedy zostają ofiarą przemocy.
- Uczniowie, często w ankiecie wymieniają, że atrakcyjną formą działań profilaktycznych byłyby dla nich **zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą** (łącznie 57,01% badanych). Takie spotkania mają na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o tym, jakie zachowania są aktem przemocy i jakie niosą za sobą konsekwencje psychiczne oraz fizyczne. Respondenci wskazywali również na **pogadanki z wychowawcą** (łącznie 66,01%), warto zatem zwrócić na ten fakt uwagę, i zaangażować wychowawców klas w prowadzenie lekcji profilaktycznych dla uczniów.
- Rekomenduje się skorzystanie z kwestionariusza **oceny ryzyka występowania przemocy** wobec dziecka oraz propozycja algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec dziecka. Powinno się go rozpowszechnić wśród pracowników oświaty oraz tych, którzy pracują bezpośrednio z dziećmi.

ROZDZIAŁ II – ZAŁOŻENIA I ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program, zgodnie z ust. 2a, jaki został dodany do art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opracowany został na okres 4 lat. Program zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych (wynikających z przeprowadzonej diagnozy) oraz wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych i osobowych służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

- Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Sadowie, w szczególności:
- osoby uzależnione (przede wszystkim od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ale również borykające się z innymi typami uzależnień, zwłaszcza uzależnień behawioralnych);
 - członkowie rodzin z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, w tym osoby współuzależnione;
 - dzieci i młodzież szkolna, w tym ze środowisk zagrożonych i z problemami wynikającymi z uzależnień (ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży);
 - najbliższe otoczenie osób uzależnionych.

ROZDZIAŁ III – REALIZATORZY PROGRAMU (POSIADANE ZASOBY)

Jak zostało to już wskazane, realizatorem niniejszego Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sadowiu. Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu następujące podmioty:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu.
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny.
4. Placówki oświatowe – Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Sadowiu.
5. Biblioteka – Ośrodek Kultury Gminy Sadowie.
6. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń zdrowotnych, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki.
7. Policja – Komenda Powiatowa Policji w Opatowie.
8. Świetlica środowiskowa w Sadowiu.

ROZDZIAŁ IV – CELE PROGRAMU

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gminny Program „stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia”. Opracowane Cele niniejszego Programu, jak również Zadania (określone w następnym Rozdziale), są zatem zgodne z Narodowym Programem Zdrowia 2021-2025, jak również Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadowie na lata 2021-2026.

- Działania podejmowane w ramach Gminnego Programu mają na celu m.in.:
1. Rozpoznawanie specyfiki problemów uzależnień na terenie Gminy Sadowie oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
 3. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień i zapobieganie powstawaniu nowych, w tym ograniczanie dostępności do alkoholu;
 4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dorosłych oraz dzieci i młodzież, jak również odnośnie uzależnień behawioralnych;
 5. Upowszechnianie informacji o formach poszukiwania pomocy oraz instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
 6. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinie z problemem alkoholowym;
 7. Promocję zdrowego stylu życia i zachęcanie do różnorodnych form aktywności mieszkańców gminy (bez środków uzależniających);
 8. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
 9. Podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wskazane powyżej cele, należy określić jako Cele Strategiczne Gminnego Programu.

ROZDZIAŁ V – ZADANIA PROGRAMU I SPOSOBY ICH REALIZACJI.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemem przemocy (w tym wynagrodzenie zatrudnionych specjalistów, utrzymanie punktu) – kontynuacja działania.
2. Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego.
3. Prowadzenie rozmów przez członków GKRPA, motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
4. Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zgłoszeń i pism z Policji, GOPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
5. Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w celu zapewnienia kompleksowej opieki terapeutycznej w zakresie podstawowego programu leczenia uzależnień.
6. Finansowanie kosztów sporządzenia opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7. Refundowanie kosztów przejazdu osobom uzależnionym, które podejmują dobrowolne leczenie i udział w terapii indywidualnej lub grupowej w otwartych placówkach leczenia uzależnień.
8. Współudział w organizowaniu lokalnych narad i konferencji przy udziale Policji, dyrektorów szkół, GOPS w zakresie diagnozowania i wdrażania systemu pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi.
9. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z dyrektorami szkół, przedszkoli i Policją w rozpoznawaniu zjawisk patologicznych wśród młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania zagrożeń spowodowanych

<p>1. Umożliwienie ofiarom przemocy w rodzinie korzystania ze specjalistycznej pomocy np. psychologicznej, prawnej, zdrowotnej.</p> <p>2. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności pomoc dzieciom pokrzywdzonym (grupy wsparcia, pomoc psychologa, itp.).</p> <p>3. Uruchamianie procedury Niebieskiej Karty w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.</p> <p>4. Kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz finansowanie kosztów tych badań.</p> <p>5. Kierowanie do sądu wniosku o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz finansowanie kosztów postępowania sądowych.</p> <p>6. Uprawaszanie informacji dotyczących uzależnień, w szczególności alkoholizmu, narkomanii oraz zjawiska przemocy w rodzinie (przewodniki, ulotki, plakaty, broszury, czasopisma, książki, kampanie lokalne, gadzety itp.).</p> <p>11. Finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów specjalistycznych, itp. dla członków GKRPA, członków ZI ds. przemocy w rodzinie, pracowników ośrodka pomocy społecznej, nauczycieli z zakresu profilaktyki problemowej i przeciwdziałania</p>	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p> <p>Zadanie 2</p>	<p>10. Udzielanie osobom zainteresowanym i ich rodzinom aktualnych informacji na temat dostępnych placówek pomocy oraz instytucji, które są związane w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy alkoholowe. Informowanie mieszkańców Gminy o możliwości skorzystania z wsparcia dla osób uzależnionych jak i współuzależnionych członków rodziny poprzez informacje na stronie internetowej Gminy Sadowie oraz tablicy informacyjnej.</p>
--	---	--

przemocy (umowy zlecenia dla trenerów szkolących, faktury za szkolenia, w tym dojazd i poczęstunek).

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Organizowanie i finansowanie profesjonalnych, autorskich programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych i terapeutyczno-wychowawczych przeznaczonych dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców.
2. Finansowanie zajęć profilaktycznych w świetlicach wiejskich dla dzieci i młodzieży, w tym m.in. wynagrodzenie opiekuna, zakup materiałów, artykułów biurowych, papierniczych, gier, sprzętu sportowego, żywienia).
3. Udział w ogólnopolskich kampaniach i akcjach informacyjno-profilaktycznych, w tym zakup niezbędnych ulotek, broszur, plakatów, gadżetów oraz ich dystrybucja, w szczególności dotyczących pijanych kierowców, kobiet w ciąży spożywających alkohol, przemocy w rodzinie, dopalaczy.
4. Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, zajęć, imprez, spotkań, wyjazdów profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych integrujących społeczność lokalną, promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu.
5. Organizowanie i finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży (w tym zajęcia w kompleksie boisk sportowych ORLIK), tworzenie dzieciom, młodzieży i dorosłym warunków do spędzania czasu wolnego (np. wyjazdy, zabawy, koła zainteresowań, kluby).
6. Wspieranie i finansowanie sołeckich przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu.

	<p>7. Organizowanie konkursów mających podłoże profilaktyczne i promujących zdrowy styl życia, zakup nagród, upominków, poczęstunku dla uczestników.</p> <p>8. Organizowanie i finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na obozach, biwakach, wycieczkach, koloniach, półkoloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi z uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej zgodnie z wytycznymi NPZ.</p> <p>9. Diagnostowanie i monitorowanie problemów społecznych, w tym uzależnień i przemocy na terenie Gminy.</p>
	<p>Zadanie 4</p> <p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.</p>
1.	<p>Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym.</p>
2.	<p>Współdziałanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym.</p>
3.	<p>Kontynuowanie współpracy z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie gminy.</p>
4.	<p>Współpraca z Policją w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi, młodzieżą w szkołach.</p>
5.	<p>Współpraca z lokalnymi (i nie tylko) jednostkami Ochotniczych Strazy Pożarnych w zakresie wsparcia finansowego m.in. Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych realizujących w programie szkoleniowym elementy profilaktyki trzeźwości i wiedzy z dziedziny pomocy osobom będącym w stanie zagrożenia życia lub zdrowia.</p>
6.	<p>Udział w wsparciu materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów</p>

uzależnień.

7. Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia.
8. Współfinansowanie działań sportowych i rekreacyjnych realizowanych przez kluby sportowe z tereny Gminy z mające na celu profilaktykę.
9. Współdziałanie z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
10. Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
2. Przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w podmiotach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
3. Współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ VI – PRZEWIDYWANE REZULTATY

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji niniejszego Programu obejmują przede wszystkim:

- stały spadek liczby osób dotkniętych uzależnieniami;
 - łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu;
 - rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny;
 - wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków uzależnień – w szczególności co do wpływu na zdrowie oraz rodzinę (relacje);
 - wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
 - powszechna wiedza sprzedawców alkoholu na temat ich odpowiedzialności oraz podstawowych regulacji prawnych dot. sprzedaży alkoholu.
- Prognozowane zmiany Gmina osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

ROZDZIAŁ VII – FINANSOWANIE ZADAŃ

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie będą środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przeznaczony na realizację programu.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki, pozyskiwane z tzw. „opłat za małpki” na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, Gmina może uwzględnić w budżecie dodatkowe środki własne, w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszego Programu. Fundusze mogą pochodzić z:

- dotacji od pełnomocnika Urzędu Marszałkowskiego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych;
- dotacji z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- od sponsorów, np.: jednostek organizacyjnych zlokalizowanych na terenie gminy.

ROZDZIAŁ VIII – GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SADOWIU

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. inicjowanie działań zmierzających do orzeczenia o obowiązkach poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu osób zgrozozonych jako nadużywające alkoholu,
2. podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:
 - udzielanie informacji o działających grupach wsparcia, klubach i stowarzyszeniach abstyntenckich,
 - 3. kontrolowanie przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
 - 4. propagowanie i popularyzowanie wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 5. współpraca z organizacjami, placówkami, instytucjami i osobami fizycznymi związanymi z problematyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
 - 6. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - 7. udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości ich powstrzymania, a także prowadzenie do uruchomienia interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
 - 8. udzielanie informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu, które zajmują się profesjonalną i systemową pomocą dla osób i rodzin z problemem alkoholowym lub występowaniem przemocy domowej,
 - 9. w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” i współpraca z zespołem interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - 10. współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sadowiu mająca na celu prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych.

Zasady wynagradzania Członków Komisji

1. Osobom powołanym w skład GKRPA w Sadowiu przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji. Do podstawowych obowiązków wszystkich członków Komisji należy m.in. udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywujących z osobami kierowanymi do Komisji, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości:
 - 400 zł – Przewodniczący oraz Sekretarz;
 - 300 – Zastępca Przewodniczącego;
 - 270 zł – pozostali Członkowie Komisji.
3. Kwoty określone w pkt. 2 są kwotami brutto, od których będzie odprowadzana zaliczka na podatek dochodowy oraz składka zdrowotna.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 2, przysługuje za udokumentowany podpisem na liście obecności udział w posiedzeniu Komisji. Zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji (a w przypadku jego nieobecności – przez Sekretarza), lista obecności stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.
5. Członkom Komisji przysługuje również zwrot kosztów podróży wynikających z realizacji zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi m.in. wyjazdy na szkolenia, narady, konferencje, kontrole punktów sprzedaży, według zasad obowiązujących przy rozliczeniach podróży służbowych pracowników na terenie kraju.

ROZDZIAŁ IX – MONITORING I EWALUACJA

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania niniejszego Programu na terenie Gminy, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2c ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Sadowie sporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wobec tego, podstawowym dokumentem w procesie monitoringu, stanowiącym również podstawę do wypełnienia przez Wójta ww. ankiety, będą raporty realizacji zadań opracowywane przez GKRP A. Raporty będą sporządzane w cyklach rocznych, każdorazowo do końca lutego roku następującego po ostatnim roku sprawozdawczym, którego dany raport dotyczy. Raporty te będą opracowywane w oparciu o sprawozdania (raporty cząstkowe) jednostek organizacyjnych Gminy z realizacji wyznaczonych dla nich zadań oraz wszelkie dane uzyskane od podmiotów publicznych oraz prywatnych zaangażowanych w politykę społeczną, w tym w szczególności przeciwdziałanie uzależnieniom. Raporty GKRP A Przewodniczący Komisji przedstawi Wójtowi Gminy Sadowie w formie informacji o stanie wdrażania Programu.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Sadowie sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

ROZDZIAŁ X – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.04.2022 r. do dnia 31.12.2025 r.
2. Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Sadowie.
4. Przy realizacji programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych).